

Maš tednik

Kronika

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

Poštni urad Celovec 2 — Verlagspostamt Klagenfurt 2.

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt

LETO XV./ŠTEVILKA 6

CELOVEC, DNE 11. FEBRUARJA 1965

CENA 2.— SILINGA

Zvestobo slovenski materini besedi!

Samostojen nastop koroških Slovencev pri deželnozborskih volitvah

Kdor se je udeležil zborovanja Narodnega sveta koroških Slovencev preteklo soboto v Celovcu, je odšel domov v prepričanju, da slovenskemu idealizmu ni meja. Nad 100 zaupnikov iz vseh predelov dvojezičnega ozemlja je z veliko pozornostjo zasledovalo obširno poročilo o pripravah na deželnozborske volitve, ki ga je podal v imenu odbora predsednik NSKS dr. Valentin Inzko. Naši delegati so večkrat prekinili izvajanja govornika z močnim ploskanjem, posegli živahno v diskusijo ter so-

glasno sklenili: Koroški Slovenci bomo nastopili pri volitvah v koroški deželni zbor s samostojno listo. Tajnik NSKS dr. Reginald Vospersnik pa je nakazal smernice za uspešen nastop pri volitvah. Zborovanje, katerega se je udeležilo tudi mnogo mladih volilcev, smo zaključili s prvo kitico koroške narodne „Nmv čez izaro“. Z njo smo prisegli znova zvestobo slovenski materini besedi in zvestobo slovenskemu narodu.

Spremembe v deželnem zboru možne

V koroškem deželnem zboru je zastopanih 36 poslancev. 18 odborniških mest pripada socialistični in 1 mestu komunistični stranki, OeVP je zastopana v deželnem zboru z 12, FPOe pa s 5 poslanci. V koroški deželni vladi so bila dodeljena na podlagi izidov deželnozborskih volitev 1. 1960 socialistom 4 mesta, OeVP 2 in FPOe 1 mesto. To mesto je močno ogroženo, kajti FPOe je v Avstriji, predvsem na Koroškem, v velikem razkroju. Zato ni čuda, ako želita obe koalicijski stranki OeVP in SPOe odnesti vsaka zase čim večji delež ter privabiti čim več pristavev FPOe, da oddaja tema dvema strankama 14. marca svoj glas. Vrhu tega pa morata v volilni borbi in svojih izjavah tako OeVP kot SPOe še posebno paziti na svoje nacionalce, ki so dosti močno zastopani tako v Ljudski stranki kot v SPOe. Ob vsem tem nihče ni bil presenečen, ako OeVP ni prevzela na svojo listo nobenega zavednega Slovenca na izgledno mesto.

Na 3. mestu kandidira pri OeVP dr. Wolfgang Mayrhofer iz Velikovca, na 11. pa dr. Valentin Einspieler. Lista Ljudske stranke je močno liberalno-nacionalno pobervana. Taka se nam je predstavila OeVP, ko je objavila svojo kandidatno listo.

Pri socialistih odstopa deželni glavar Wendenig, ki ga je del Slovencev večkrat pri volitvah podprl zaradi njegovih prizadevanj po dobrih sosedstvenih odnosih s Slovenijo ter njegovo pomirjevalno politiko v deželi. Bodoči deželni glavar Sima se tozadevno ne more sklicevati na prijateljstvo s Slovenci, kljub temu, da je skoro že 20 let v vodilnih položajih SPOe. Na tem tudi za volitve pripravljene izjave ničesar ne spremenijo in ne gledamo v njih kaj drugega kot le besede, katerim doslej dejanja še niso sledila.

Mirko Kumer, pd. Črčej, podžupan pliberške občine, nosilec deželne liste „Koroška volilna skupnost“

Samostojen nastop Slovencev

Ko je prikazal dr. Inzko v svojem govoru splošni politični položaj pred volitvami, je dejal: „Deželnozborske volitve so posebno v zvezi s čl. 7 drž. pogodbe za nas koroške Slovence eminentno važnega pomena. Ker slovenski element v nobeni stranki na Koroškem ni upoštevan, da bi v njej bila zaščita manjšin ter enakopravnost koroških Slovencev dejansko zagotovljena, je potrebno, da kot slovenska skupna tudi pri deželnozborskih volitvah izpovemo naše stališče do realizacije člena 7 državne pogodbe ter s samostojnim nastopom opozorimo na vsa odprta vprašanja, ki jih doslej obe stranki nista rešili. V tej zvezi še

prav posebej opozarjamo na nevzdržne prilike na področju ljudskega šolstva. Razveljavitev obvezne šolske odredbe iz leta 1945 je poglavje, ki ni rešeno, saj več kot 4000 do 5000 slovenskih otrok na dvojezičnem ozemlju ni udeleženi slovenskega pouka. Vedno bolj se ujeda nemška govornica v srca čisto slovenskih otrok, ki prihajajo iz slovenskih družin ali vsaj slovenskega okolja. So vasi, kjer govorijo odrasli med seboj samo slovensko, medtem, ko se poslužujejo otroci v šoli in izven nje izključno le še nemškega jezika. To so v močni meri raznarodovalne posledice ukinitve obveznega dvojezičnega šolstva.

A tudi na vseh drugih področjih javnega življenja koroški Slovenci vidimo in občutimo, da sta obe stranki doslej malo storili za to, da bi se uresničila v deželi končno že enkrat enakopravnost koroških Slovencev. Ni naša skrb, kako naj razširita OeVP in SPOe v čim večji meri svoj vpliv v deželi, ampak da se ohranimo kot Slovenci. „Zato moramo,“ je dejal dr. Inzko, „tudi glede zadržanja pri volitvah v koroški deželni zbor najti tisto rešitev in obliko, ki bo najuspešneje služila našim narodnim interesom.“

Beseda naših zaupnikov

Po predavanju predsednika Narodnega sveta se je razvila živahna diskusija, pri kateri so se oglašali naši krajevni politični mandatarji in zaupniki še in še k besedi. Ponovno je prišla do izraza misel: za koroške Slovence pride pri sedanjem političnem položaju v poštev samo samostojen nastop. Naslov liste in kandidati pa naj bodo zagotovili, da bo dana vsakemu Slovincu možnost, podpreti slovensko listo. Soglasno je bil sprejet predlog, naj bi vložili za deželnozborske volitve listo „Koroška volilna skupnost“. Nato pa so bile izve-

dene tajne volitve, pri katerih je bil izvoljen za nosilca kandidatne liste podžupan mesta Pliberk, g. Mirko Kumer. Udeleženci so vešt o njegovi izvolitvi vzeli z navdušenjem na znanje. Razumljivo, saj je bilo izrečeno z izvolitvijo zaupanje možu, ki ga narod spoštuje vsled njegove nesebičnosti, poštenosti, dobrosrčnosti, predvsem pa neizmerno ljubezni do slovenske besede. Koroške Slovence je zastopal do nedavnega v koroški kmetijski zbornici, je predstavnik v okrajni kmetijski zbornici v Velikovcu, dejansko pa sodeluje in pomaga povsod, kjer gre za slovenske narodne interese. Kot podžupan pliberške občine se je vsestransko uveljavil s svojim delom in zadržanjem ter je njegovo ime še posebej zaslovelo preteklo leto, ko je pozdravlil v Dobu pri Pliberku s številno zastopanim domačim prebivalstvom avstrijskega državnega prezidenta ter poudaril, da naj bo Avstrija pravična tudi do prebivalcev slovenske narodnosti.

Na prvih petih mestih „Koroške volilne skupnosti“ kandidirajo:

- Mirko Kumer, podžupan v Pliberku;
- prof. dr. Reginald Vospersnik iz Podravelj;
- živinozdravnik dr. Marko Dumpelnik iz Stebna v Podjunu;
- prof. dr. Valentin Inzko iz Svec v Rožu;
- Anton Gallob, kmet v Zagoričah in slovenski zastopnik v veleobčini Bekštajn.

Celotno kandidatno listo bomo objavili v prihodnji številki.

Ko je obdelal na sobotnem zborovanju dr. Reginald Vospersnik nato še vsa tehnična vprašanja v zvezi z izvedbo volitev, smo zborovanje zaključili s koroško narodno „Nmv čez izaro“.

Prof. dr. Reginald Vospersnik iz Podravelj

Živinozdravnik dr. Marko Dumpelnik iz Stebna v Podjunu

Prof. dr. Valentin Inzko iz Svec v Rožu

Anton Gallob, kmet v Zagoričah, občina Bekštajn

Politični teden

Po svetu . . .

RDEČA KITAJSKA NOČE K OZN

Rdeča Kitajska nima več interesa pristopiti v Organizacijo združenih narodov, je izjavil kitajski ministrski predsednik Ču En Laj v nekem razgovoru z indonezijsko tiskovno agencijo Antara. Kot razlog za to ugotovitev je Ču En Laj navedel izstop Indonezije iz Združenih narodov.

Kitajski ministrski predsednik Ču En Laj je dal ta intervju ob obisku indonezijskega zunanjega ministra Subandria, ki se je mudil pretekli teden v Pekingu. Za komunistično Kitajsko bi bilo popolnoma napačno sedaj, ko je izstopila Indonezija, pristopiti v svetovno organizacijo. Zanimivo pa je namreč, da Ču En Laj ni nič omenil, kaj bi storil Peking v slučaju, če bi svetovna organizacija Združenih narodov sprejela Kitajsko v članstvo.

Sploh pa so politični opazovalci mnenja, da Kitajska že dolgo nima več resnih namenov postati članica Organizacije združenih narodov. Domnevajo celo, da bi Rdeča Kitajska sprejela ponudbo le tedaj, če bi jo sprejeli istočasno tudi v varnostni svet (s pravico veta), kar pa seveda ne bi bilo v interesu niti Združenih držav Amerike niti Sovjetske zveze. Prvikrat v letošnjem letu je imela namreč Rdeča Kitajska priliko, da bi jo sprejeli v svetovno organizacijo.

Indonezijski državni predsednik Sukarno pa je te dni izjavil, da se ne bo Indonezija nikoli več vrnila v Organizacijo združenih narodov. Če pa bi to storila, pa samo v slučaju popolne obnove te svetovne organizacije.

V nekem pogovoru z ameriško radijsko družbo je indonezijski predsednik Sukarno dejal, da Združene države zmerom navezujejo pogoje, če dajo njegovi deželi pomoč. S komunistično Kitajsko nima zaradi tega Indonezija nobenih stitnosti.

RAZNI DE GAULLOVI NAČRTI

Na tiskovni konferenci je pretekli teden francoski predsednik de Gaulle vzbudil pozornost z drznimi predlogi. De Gaulle je pozval namreč Združene države Amerike, Sovjetsko zvezo, Veliko Britanijo in Rdečo Kitajsko, naj bi se vsedli skupno s Francijo za okroglo mizo, kjer naj bi že enkrat vendarle izvlekli Organizacijo združenih narodov iz silno težavnega položaja. Združenim državam Amerike pa je de Gaulle brez ovinkov povedal, da je nemško vprašanje po njegovem mnenju samo evropska zadeva.

To pa ni bil samo edini napad na Združene države Amerike. De Gaulle je dalje povedal, da dolar ni več neposredna mednarodna denarna mera. Svet mora najti novo mero, kateri podlaga naj bi bilo zlato, je rekel de Gaulle.

Zelja po vključitvi Rdeče Kitajske pa je naletela že na odpor Združenih držav Amerike. Johnson je namreč dejal, da krize Organizacije združenih narodov ni iskati v njeni izgradnji, temveč pri onih članicah te svetovne organizacije, ki so se pregrešile zoper „Charto“. To je jasen udarec de Gaulle, kajti Francija, kakor tudi Sovjetska zveza in nadaljnjih enajst držav dolgujejo Organizaciji združenih narodov že dve leti precejšnje vsote.

Deset najvažnejših gospodarskih držav sveta pa je de Gaulle pozval, naj bi izdelale načrte za pregručacijo mednarodnega denarnega sistema. Začasnno pa naj bi šestero držav EWG ustvarilo svoj lasten soliden denarni sistem, pri čemer je mišljena izključitev ameriškega dolarja.

INDONEZIJA KMALU JEDRSKA SILA

Že oktobra letos hoče Indonezija izvesti svojo prvo jedrsko eksplozijo. Tako bi bila ta država že šesta atomska sila na svetu. To je izjavil indonezijski brigadni general Hartono v nekem govoru v Djakarti.

Hartono je povedal, da je zaposlenih 200 znanstvenikov pri izdelavi te prve njihove jedrske bombe. Dalje je rekel general, da bo oktobra letos svet izvedel za novo presenečenje. Lani je bilo presenečenje s kitajsko eksplozijo, letos pa bo Indonezija presenetila svet s svojo prvo atomsko bombo. To vest so pravzaprav Indoneziji dali že lani decembra, kajti tedaj je bilo rečeno, da pripravlja Indonezija svojo jedrsko eksplozijo za leto 1965.

Indonezija ima sedaj komaj en atomski reaktor, ki so ga zgradili z ameriško po-

močjo, in ki je bil namenjen samo mirovnim ciljem. Vendar pa lahko vsak atomski reaktor služi tudi za proizvodnjanje snovi za jedrske bombe. Pravkar pa gradijo Indoneziji s sovjetsko pomočjo svoj drugi reaktor v bližini glavnega mesta Djakarte.

Na Zapadu so mnenja, da pomaga Kitajska Indoneziji pri gradnji. Kajti dvomljivo je, da bi mogla Indonezija s samo enim atomskim reaktorjem proizvodnjanje jedrske bombe.

Dalje je najavil general Hartono, da bo zgradila Indonezija še letos rakete z izredno močno razdrailno silo.

GOSPODARSKA POMOČ EGIPTU

Vzhodna Nemčija bo posodila Egiptu gospodarsko pomoč v vrednosti 1,2 milijarde šilingov. To so uradno objavili v Vzhodnem Berlinu. Ustrezno pogodbo so že v Kajru podpisali.

Pogodba vsebuje nadalje pojačitev znanstvenega in tehničnega vzajemnega dela med Vzhodno Nemčijo in Egiptom. Denarna pomoč pa bo služila Egiptanom za gradnjo tovarn in industrijskih objektov. O tej pomoči so se pogajali že dalj časa.

Po mnenju političnih opazovalcev je ta vzhodnonemška gospodarska pomoč darilo, ki ga bo prinesel vzhodnonemški partijski voditelj Walter Ulbricht, ko bo konec tega meseca obiskal Egipt. Da je ta

. . . in pri nas v Avstriji

VOLILNA BORBA SE ZACENJA

Kot znano, je letošnje leto zopet v znamenju volitev, o čemer smo že pred tedni poročali. Politično javnost posebno zanimajo deželnozborske volitve na Koroškem in Štajerskem v nedeljo, 14. marca t. l. (Nekateri hočejo namreč v njih videti predznake za izid prihodnjih parlamentarnih volitev.)

Tako na Koroškem kot na Štajerskem so vse stranke oziroma politične skupine že pričele s pripravami za volilni boj. Nas v prvi vrsti zanima položaj na Koroškem. Po najnovejših podatkih ima tokrat 316.044 oseb volilno pravico (145.290 moških in 170.754 žensk), medtem ko je bilo pri zadnjih deželnozborskih volitvah l. 1960 le 303.071 upravičencev; letos bo tedaj 12.973 volilcev več.

Ker bodo volitve že v dobrem mesecu, je volilna propaganda že precej razgibana. Glasila strank iščejo vsepovsod priložnost, da svojemu nasprotniku kakšno „zagodejo“; isto se dogaja na političnih zborovanjih, ki so že tako rekoč na dnevnem redu. Ljudski stranki (OeVP) je še vedno dobrodošlo orožje proti socialistom lanska finančna afera celovških socialističnih odbornikov Mayerhoferja in Asenbauerja: nadalje protipredpisno ravnanje bivšega notranjega ministra Olaha; dokončna obsodba bivšega socialističnega finančnega referenta v St. Vidu ob Glini Strempfla kot tudi govornice o razburjenju socialističnih krogov, češ da je v koroški Konzumni zadrgi bil zapažen ponovni primanjkljaj okoli 80 tisoč šil., ko še niti ni razčiščen lani ugotovljeni primanjkljaj v znesku 180.000 šil.

MESTO SOCIALISTIČNEGA DEŽELNEGA GLAVARJA V NEVARNOSTI?

OeVP si po mnenju in izjavah nepristranskih opazovalcev obeta, da bo mogla iz teh socialističnih „madežev“ skovati precejšen političen kapital in sama z lastnimi močmi doseči v deželnem zboru najmanj še en poslanski mandat, t. j. usodni trinajsti, s čimer bi bila ogrožena socialistična relativna večina.

Dosedaj so socialisti v koroškem deželnem zboru pri glasovanju o kakem njihovem predlogu, ki sta ga OeVP in PFOe odklanjali, na ta način dosegli večino pri glasovanju, da so se zvezali z edinim poslancom KPOe, kar je zadostovalo za uveljavitev. Če pa pri prihodnjih volitvah doseže OeVP trinajsti poslanski mandat, bo socialistična premoč v deželnem zboru ogrožena — to zlasti v slučaju, da OeVP in PFOe skupno nastopita. Nekateri hočejo v tej kombinaciji celo videti možnost, da izgubijo socialisti mesto deželnega glavarja, kar pa se v danih političnih pogojih in razmerah ne zdi kaj posebno verjetno.

Seveda tudi socialisti ne ostanejo dolžni in skušajo Ljudsko stranko oz. njene predstavnike postaviti v dvomljivo luč. Pred več tedni je iz socialističnega tabora izšla

demanna vsota res darilo, gre iz lega, ker Egipt zaradi slabega gospodarskega položaja v naslednjih letih ne bo mogel povrniti dolga.

BREŽNJEV POTUJE

Sovjetski partijski voditelj Leonid Brežnjev se je mudil tri dni na Madžarskem, ne da bi bilo to uradno objavljeno. Brežnjev, ki je prišel na Ogrsko v spremstvu člana prezidija Podgornega, je razpravljajal z madžarskim ministrskim predsednikom Janošom Kadarjem o stvareh, ki zadevajo obe državi.

Tajnemu obisku ruskih državnikov pripisujejo na Zapadu veliko važnost, ker so bili pred kratkim itak zbrani vsi visoki politiki vzhodnega bloka v Varšavi.

V Budimpešti pravijo, da se je sokal pogovor Brežnjev-Kadar okoli nemškega vprašanja. Treba je namreč vedeti, da Madžarska, Bolgarija in Romunija niso sporazumni s protinemško politiko Kremlja. Nemško nevarnost, o kateri je toliko govora na Vzhodu, ne jemljejo zgoraj imenovane dežele preveč resno, ker one itak ne mejijo neposredno na Nemčijo. Zato pa vzdržujejo te tri dežele močne gospodarske odnose, proti katerim se je na varšavskem vrhu izrekel vzhodnonemški vodja Ulbricht.

Brežnjev obisk na Madžarskem je bil prvi, odkar je bil imenovan za vodjo komunistične partije Sovjetske zveze. Do sedaj je imel Brežnjev neposredne pogovore le z Gomulko (Poljska) in Novotnyjem (Češko-slovaška).

zamisel o zgraditvi rafinerije mineralnih olj v velkovškem okraju, s čimer pa se Ljudska stranka ni strinjala. Nadalje so ji očitali, da hoče veleposestnikom prihraniti 500 milijonov šil. na zemljiškem davku, in to na račun občin. V zadnjih dveh tednih pa so napadi socialistov osredotočeni na OeVP podpredsednika deželnega zbora dr. Mayerhoferja iz Velikovca in na realitetno pisarno, ki jo vodi njegova žena. Očitajo mu, da je s pomočjo svojih prijateljev v Ljudski stranki neupravičeno prejel 67.000 šil. kot podporo za gradnjo vodovoda do njegovega posestva oz. doma pri Velikovcu, njegova realitetna pisarna pa 80.000 šil. kot provizijo za nekako posredovanje prodaje poslopja, kjer je bila do nedavna Koroška bolnišnica blagajna, Koroški deželni zavarovalnici.

No, 14. marca bomo videli, kdo je imel boljše adute v rokah! Delovno ljudstvo vé pač tudi to, da imajo i eni i drugi dovolj masla na glavi, in bi si zelo želelo, naj bi se politiki ne pullli za stolčke javnih mest le zato, da bi bili materialno preskrbljeni, temveč v prvi vrsti zato, da delajo v blagor naroda in domovine!

K deželnozborskimi volitvam na Štajerskem naj še omenimo, da so zvišali število poslanskih mandatov za osem, tako da imajo vse stranke izglede, da dobijo še kako dodatno poslansko mesto. Dosedaj je bilo v štajerskem dežel. zboru 24 zastopnikov OeVP, 20 SPOe, 3 FPOe in 1 KPOe. Socialisti upajo, da si bodo nazaj priborili oni mandat, ki so ga l. 1960 izgubili in so ga dobili komunisti; Ljudska stranka je svoje propagandne napore usmerila posebno na industrijske predele, v katerih hoče izkoristiti nevoljo socialističnih delavcev na svojo stranko zaradi Olahove afere. Liberalna stranka (FPOe) pa si obeta precejšnje koristi od svojega deželnega strankarskega predsednika inž. Götza, ki je hkrati tretji podžupan v Gradcu. O njem pravijo, da se mu je posrečilo deloma pridobiti mladino.

TUDI POD STREHO FPOe „VRE“!

Stranka liberalcev se je precej časa sem škodoželjno smejala in si meła rok ob raznih večjih ali manjših sporih, nesoglasjih in aferah v OeVP in SPOe, hotoč menca reči: Le poglejte jih, ljudje, kakšni so, kaj počenjajo med sabo in z ljudskim premoženjem! Mi pri FPOe smo za skrajno poštenost, proti korupciji in podkupovanju!

V zadnjih mesecih in tednih pa prihajajo iz njihovih vrst vedno bolj „zanimive“ novice, ki dajo slutiti, da je tudi v tej „deželi Danski precej gnilega“. Kot v drugih strankah je tudi v FPOe menda borba posebno za boljše plačane „stolčke“. Posebno huda trenja pa so v stranki nastala po objavi Olahove afere in v zvezi z njo z njegovim razmetavanjem oz. „podarjevanjem“ sindikalnega (delavskega) denarja, ko je bil on še predsednik Avstrijske delavske zveze (OeGB). Po najnovejših časopisnih vesteh

SLOVENC

doma in po svetu

+ Franciška Žvokelj

Pred kratkim je umrla v Vrhpolju pri Vipavi Franciška Žvokelj, pd. Stacinova. Spolna je 77 let življenja. V življenju je morala veliko prestati. Bila je vdova s petimi otroki in obširnimi posestvom. Sama je morala nositi vso skrb in prenašati vso težo odgovornosti za ohranitev družine in posestva. Bila je verna žena in je zaupala božji Previdnosti ter vdano prenašala vse nepravilne življenja. Moči je iskala v cerkvi in ostala stenožitna do konca. Ni bila samo iz ugledne družine, temveč je bila tudi osebno plemenitega srca.

Slovenci v Caracasu

so se na izseljenko nedeljo zbrali pri sv. maši, ki je bila v caracaški stolnici za vse izseljence. Po svetem opravilu so prisostvovali polaganju venca na spomenik venezuelskemu osvoboditelju Simonu Bolívarju. Slovenske narodne noše so vzbujale splošno pozornost.

Odlikovanje dveh slovenskih slikarjev

Akademija risarske umetnosti v Firencah, najstarejša umetnostna akademija na svetu, je ob svoji 400-letnici izbrala za svoja nova člana tudi slovenska slikarja Božidarja Jakca in Franceta Miheliča iz Ljubljane.

Te dni sta dobila v zvezi s tem pismo italijanskega veleposlanika s čestitkami ter diplomami nove časti. Priznanje je zaradi slovesa te akademije tem večje.

Slovensko romanje v Sveto deželo

Tržaški, goriški in koroški duhovniki pripravljajo slovensko romanje v Sveto deželo. Potovali bodo z letalom. Potovanje bo trajalo od 21. do 31. avgusta. Vpisovanje je pri gospodu Zorku v Rojano in v Marijanišču na Opčinah. Čas za prijavo je do 15. februarja.

Koroški oktet v Trstu

Prijetna novost v umetniškem delovanju Koroške doma je bil nastop Koroškega akademskega okteta. Tržaški Slovenci so mu pripravili najlepši sprejem, ki si ga more kak umetnik želeti. Napočili so dvorano do zadnjega kotička. Poslušalci v dvorani so pozorno prisluhnili ubrancemu petju in nagradili pevce z navdušenim poslanjem. Spored je bil pester. Zajemal je polifonske skladbe, koroške in slovenske narodne in umetne pesmi, tri ruske pesmi, s tremi skladbami pa so podali značaj srbske, dalmatinske in makedonske narodne pesmi.

Koroški akademski oktet se po gostovanju v Gorici in v Trstu, vrača v Ljubljano. Še ta mesec pa bo gostoval na Holandskem, kjer je veliko Slovencev, in v Belgiji. To je že njih drugo potovanje. Prvič so bili na gostovanju v tujini leta 1963 ter želi povsod veliko uspeha, posebno z živahnimi narodnimi in umetnimi slovenskimi pesmimi. Povedali so, da so posebno pesem „Zabe“ povsod izredno vzgale.

Koroški oktet je nastal pred desetimi leti na Ravnah na Koroškem, odtod tudi me okteta. Oč prvotne zasedbe pojejo v današnjem oktetu le še štirje pevci.

je tudi FPOe prejela bajé okoli 6 milijonov šil. Precej časa ni hotel nobeden od vidnih strankinih funkcionarjev vedeti in priznati, da je sprejel ta „nebodigatreba“ denar; po daljšem oklevanju pa je le prodrl v javnost. Pod težo dejstev je FPOe-časopisje le priznalo, da je stranka prejela od Olaha nekaj denarja, a je to neupravičeno „darilo“ hotelo prikazati kot nekaj, kar jim samo ob sebi umevno pripada!

Ko je prišlo to Olahovo „darilo“ v javnost, so se spori v vodstvu stranke še povečali in je poleg tega nastalo v stranki po posameznih deželah več „ljinij“, ki so v prvi sapi izjavljale, da odklanjajo postopek „dunajske ljnije FPOe“; zlasti koroško in štajersko deželno strankarsko vodstvo je to zagotavljalo. Med trenji v koroških vodstvenih krogih stranke, sta bila dva člana izključena iz stranke in hoteta sedaj ustanoviti nekaj svojega; nekaj pa jih je odložilo svoje mandate oziroma so izstopili iz stranke — nekateri med njimi, ki so delojemalci, z utemeljitvijo, da se vodstvo FPOe ne ozira na koristi in potrebe delavstva.

Da bi se temeljito pripravili na prihodnje deželnozborske volitve in da bi kolikor mogoče izgladili vsa nesoglasja, je bilo pred tednom v Celovcu veliko zborovanje, na katerem so strankini govorniki poudarjali, da le FPOe more preprečiti na Koroškem „rdečo ali črno“ diktaturo. Koroška mora zopet dobiti svoj liberalni obraz, to je namera FPOe.“ — Da, da, tako je pač: zamorca lahko pereš, kakor hočeš; vedno ostane črn!

78-letnica smrti Frana Erjavca

Pozabljeni obletnica velikega kulturnega delavca

Na goriškem pokopališču stoji — na žalost povedano — že v slabem stanju nagrobni spomenik enega velikih kulturnih delavcev na Goriškem — profesorja in prirodoslovca Frana Erjavca. Na nagrobniku se bere letnica in mesec smrti: † 13. 1. 1887. Sredi januarja je torej minilo 78 let, odkar je umrl ta veliki mož, o katerem je zapisal pesnik Gregorič:

„Priroda vsa, ki vrl jej bil glasnik, mu velikansk je, večen spomenik.“

Fran Erjavec je bil po rodu Ljubljčan. Na Poljanah se je rodil 9. septembra 1834. Večino delovnih let je pa prebil v Gorici, kjer je tudi umrl. Ker je že zgodaj zgubil starše, ga je izhloala stara sorodnica Marija. Veselja do priropopisa se je navzel pri tedanjem muzejskem ravnatelju Dežmanu. V osmi šoli je pa prišel v literarni krog „Vajevcev“. Ko je končal naravoslovje na dunajski univerzi, je poučeval od 1860 dalje enajst let na zagrebški realni. Leta 1871. je pa bil prestavljen na goriško realno, kjer je tudi več let ravnateljaval. Nekaj let je poučeval tudi na učiteljski. Leta 1875 je bil kot prirodopisni strokovnjak z mnogimi znanstvenimi spisi povabljen za rednega profesorja na zagrebško univerzo. Imenovanja pa ni sprejel in je raje ostal v svoji ljubi Gorici.

Tu se je tudi poročil z Marijo Ferfilovo. Stanoval je sprva v ulici Dreossi. V zakonu je imel dve hčerki in sinčka Milutina, ki je umrl še kot šolarček, kar je Erjavca neznansko potrlo. S tem večjo vremo se je vrpel na znanstveno, literarno in narodno delo. Njegove učbenike iz mineralogije, somatologije in iz živalstva je potrdilo ministrstvo za vse šole. Kdo ne pozna Erjavčeve „Mravlje“, „Raka“, „Rastlinske svatbe“? Iz pravoslavnih spisov „Ni vse zlato, kar se svetli“ ali „Hudo brezdn“? Preko štirideset je njegovih del in spisov.

V goriških letih se je udeleževal profesor Erjavec z veliko vremo slovenskega narodnega življenja. Sodeloval je pri „Soči“, bil je nadzornik otroškega vrta, odbornik „Čitalnice“, član ravnateljstva „Ljudske posojilnice“, Vlada ga je imenovala za člana nadzorne komisije ljudskih in meščanskih šol. Povsod se je udejstvoval. Najčje priateljstvo ga je vezalo s Simonom Gregorčičem, kateremu je pomagal pri tii njegove

pesmi za prvo izdajo kot dober poznavalec slovenščine.

Ob stoletnici Slovenske Matice se spominjamo, kako skrbno in lepo je pisal Erjavec. Oton Zupančič pravi o njem (leta 1914):

„Erjavec je izmed tistih naših starejših pisateljev, ki bi ne smeli biti nikdar pozabljeni... Dandanes, ko pri nas smisel za jezik, za pristno slovensko govoroico med pisatelji tako strahovito upada, se bo treba slovstvenemu kritiku čedalje bolj baviti tudi s to stranjo književniškega posla.“

Erjavca opisuje Gregorčič kot jeklen značaj čist kot zlato, obenem pa kot dobrega in skromnega človeka ter kot izredno dobrega, krščanskega družinskega očeta.

Prišel pa je nesrečni 12. januar 1887. Erjavec je ves dan delal. Pri večerji je bil izredno vesel. Nato je še pisal do pol enajstih za slovenski slovar. Komaj je pa legel, ga je začel dušiti kašelj; pokazale so se krvave sline, znak stare pljučne in želodčne bolezni. Žena je brz poklicala v isti hiši stanujočega dr. Antona Gregorčiča, ki je umirajočemu podelil zadnjo odvezo. V naslednjih vzdihljajih je Erjavec še rekel, da gre k sinčku Milutinu in — ni ga bilo več.

Ob žalostni novici je pretresla vse Gorico in vso Slovenijo globoka žalost. Rojaki

Iz celovškega gledališča

V celovškem Mestnem gledališču uprizarjajo tačas najlepšo opero „Der Rosenkavalier Richarda Strauša (Kavalirja z rožo).

To opero radi uprizarjajo na vseh opernih deskah sveta in spada zato v njih železni repertoar (spored). Opera „Kavalir z rožo“ je nastala v vzajemnem delu med komponistom Richardom Straušom in dramatikom Hofmannstahlom. V zgodovini opernega ustvarjanja je to redko srečno naključje duševne sorodnosti dveh kulturnih genijev. Zato ni čudno, da je nastala umetnina, ki ji je po lepoti težko najti primere v operni literaturi.

Vsebina opere „Kavalir z rožo“ se dogaja v času vladanja Marije Terezije. Glasbeno vodstvo je v rokah dirigenta Günther-

so postavili pisatelju in znanstveniku nagrobni spomenik, ki je bil prenesen s prejšnjega pokopališča na sedanje. Tričetrt stoletja spominja mimoidoče, da spi tukaj veliki goriški Slovenec, še bolj živo pa pričajo o njem njegova dela.

(Po Novem listu)

Slavna pevka —

Marian Anderson bo uitihnila

Svetovno znana ameriška altistka Marian Anderson pripravlja poslovilno turnejo po Združenih državah Amerike in Kanadi ter po več mestih Latinske Amerike, Evrope in Azije.

S tem se zaključuje štiridesetletna kariera, (življenjska pot) slavne pevke. Njen veličastni kontraalt so prvič ocenili leta 1925 newyorški glasbeniki, ko je 23-letna umetnica zmagala med 300 pevci in pevkami in pela nato kot solistka z newyorškim filharmoničnim orkestrom. Takoj nato je bila angažirana in je pela s philadelphijskim orkestrom.

Po obetajočem začetku se je pevka počasneje vzpenjala. Leta 1930 je odpotovala za dve leti v Evropo. Nedosegljivi slavni italijanski dirigent Arturo Toscanini ji je tedaj izrekel najlepši kompliment: „Glas, kakršen je vaš, človek lahko sliši samo enkrat v sto letih.“ Kronisti dalje pripovedujejo o čudovitem uspehu, ko je leta 1939 nastopila pred okrog 75.000 ljudmi pred Lincolnovim spomenikom. Leta 1942 je z veliko nagrado 10.000 dolarjev, ki jo je dobila v Philadelphiji, ustanovila svoj sklad in doslej je dobilo več kot 60 pevcev študentsko iz tega sklada.

Leta 1955 je doživela še en uspeh — naposled je nastopila tudi v metropolitanski operi v New Yorku.

Doslej je dobila nešteta odlikovanja doma in v tujini; hvaležno je sprejemala uradne nastope ob ustoličevanju predsednikov Združenih držav Amerike — Eisenhowerja in Kennedyja. Eisenhower jo je leta 1958 imenoval za delegata pri Organizaciji združenih narodov, konec leta 1963 pa jo je predsednik Johnson odlikoval z medaljo svobode, najvišjim odlikovanjem, ki ga more dobiti v Združenih državah civilna oseba.

„SCHWEITZERJEVE NAGRADE“

Holandska kraljica Julijana je podelila v soboto kulturno nagrado „Albert Schweitzer“ doktorici Gertrudi Kurz iz Berna. Nagrado „Schweitzer“ podelijo vsako leto in to ljudem, ki so se posebno odlikovali v krščanski in humanistični dejavnosti. Doktorica Kurz je pomagala v Evropi, Aziji in Afriki pri ustanavljanju številnih „otroških vasi“, v katerih so našli topli dom zapuščeni otroci.

„Schweitzerjevo nagrado“ je dobil tudi holandski zdravnik Luktjen-Leiker za svoje požrtvovalno delo pri pobujanju gobavosti. Dr. Leiker deluje v Nigeriji, kjer nosi odgovornost za pomoč pol milijona gobavcem in sicer pod okriljem Združenih narodov.

PRENAVLANJE STARODAVNIH CERKVIC V ČEDADU

V Čedadu prenavljajo cerkev Sv. Frančiška iz 13. stoletja. V njej so pred kratkim odkrili ostanke fresk še neznanega avtorja.

Dobro napredujejo tudi restavratorska dela na takoimenovani langobardski cerkvi. Spomladi bo imel ta dragoceni kulturni spomenik že svojo prvotno arhitektonsko podobo, katero so odkrili in jo opisali umetniki in učenjaki, ki so prispeli tudi iz Švedske in Norveške.

Starodavni čedadski kulturni spomeniki so tesno povezani tudi s slovensko zgodovino.

ZADNJA KOČIJA GORIŠKIH NADŠKOFOV V PALAČI ATTEMS

Goriški nadškof Pangrazio je daroval goriški deželni upravi kočijo, s katero so se goriški nadškofje iz svojega škofijskega dvorca vozili v stolnico k verskim slovesnostim. Zadnji se je v tej kočiji peljal v stolnico nadškof msgr. Sedej ob priliki svoje 25-letnice škofovanja. Kočija je bila dolgo vrsto let shranjena v prtiličnih prostorih nadškofijskega dvorca, pozneje so jo izročili velikemu semenšču v ulici Seminario, sedaj pa se je nadškof odločil in jo daroval deželni upravi, ki bo kočijo postavila v vežo palače Attems na Kornu, kjer je deželni muzej. Kočija je izredno lepa in je bila izdelana ob koncu leta 1700 ali v začetku 1800 v posebnih kočijah delavnicah v Vicenzi. Za nas Slovence je ta kočija še izredne važnosti, saj je služila zadnjemu goriškemu slovenskemu škofu na njegovem slovesnem pohodu v stolnico.

Tragedija ločitve

Skoraj tri leta je Kristus živel skupaj s svojimi učenci. Bil je duša njihove skupnosti. Tudi med njimi je prišlo od časa do časa do razlik in nesporazumov, do preprirov in nasprotovanj. Toda ljubezen do nje ga in njegove besede so vedno razpršile vse sence, odpravile vsó zagrenjenost in vpostavile vez prijateljstva ter toplino domačnosti.

Sedaj je bil na tem, da jih pošlje v svet. Bili so z njim zbrani pri zadnji večerji. Gospod je bil resnično zaskrbljen. Kako jih ohraniti edine, da bodo eno srce in ena duša, ko jih bo on zapustil? In prav ta edinstvo bo nujno potrebna, da bodo ljudje verovali, da ga je Oče poslal.

Tedaj se je Jezus obrnil Nanj, na svojega očeta. Izrekel je tiste pretresljive besede, tisto ganljivo prošnjo, ki ima svoj odjek tudi v našem stoletju: Ut unum sint — Da bi bili eno!

Ni edinosti brez molitve

Kristus je vedel, da je bila ta molitev nujno potrebna. Kajti prišlo je najprej do razkola na Vzhodu in kasneje še na Zapadu. Začelo se je pohujšanje, ki pospešuje versko brezbržnost, zablude sveta in odpad od Boga.

Ta tragedija ločitve se čuti v naši dobi še posebej boleče. Nasproti enotnemu brezboštvu stoji razcepljena Kristusova Cerkev. To žalostno stanje sta v posebni meri doumela papež Pavel VI. in patriarh Atenagora, ko sta se objela na Oljski gori, si dala poljub miru ter zmolila skupno očenaš.

Zelja, da bi že skoraj prišlo do vidne edinosti v božjem kraljestvu, pa pride vsako leto v januarju tekom molitvene osmine še bolj do izraza. Zedinjenje je sad dobre volje vseh ljudi, predvsem pa je dar, je milost božja. Treba je za to milost prositi, si jo želebi, neprestano težiti po njej, kot je to storil Gospod pri zadnji večerji: da bi bili vsi eno!

V tem smislu je razvil svoje misli tudi sv. oče Pavel VI., ko je lansko leto ob ob-

čajni tedenski splošni advdenci omenil osemnedevnico za zedinjenje kristjanov ter povabil vernike, naj gojijo čustva hvaležnosti, ponižnosti in bratskega zanimanja do tistih, ki jim ni bila dana sreča, da bi se bili rodili, zrastli ali kasneje vstopili v katoliško Cerkev.

Čustva hvaležnosti

Katoličani moramo biti Bogu hvaležni za občutek gotovosti in varnosti, da smo v posesti resnice — kjer je Peter, tam je tudi prava Cerkev — hvaležni za pripadnost Kristusovi ustanovi, ki stoji na skali in se zato ne boji ne viharjev in ne potresov, hvaležni za studenec nadnaravnega življenja, ki ima svoj izvor prav v božji Cerkvi.

Kako osrečujoča je zavest za vsakega katoličana, da lahko reče o sebi: „Jaz sem že v edinstvi, ki jo je hotel Kristus, sem že v njegovem hlevu, ker sem katoličan, sem že v polni meri ud Kristusov, ker sem se povezal s Petrom in naslonil nanj!“

To je zares velika sreča in velika tolažba! Upravičeno vzklika sv. oče: „Katoličani, umejte jih uživati! Zavedajte se svojega privilegiranega položaja, ki ni sad naših zaslug in naporov, temveč edinole dar božje dobrote, ki nas je poklicala k tako velikii sreči.“

Čustvo ponižnosti

Toda čustvo varnosti v katoliški Cerkvi mora biti vedno združeno z drugim čustvom, ki je čustvo ponižnosti, negotovosti in nezaupanja do sebe. To čustvo temelji na naši človeški krhkosti.

Peter je trden, če ima svoj temelj v Kristusu, to se pravi na veri, katerega čuvar in pričevalec je; je pa šibak, kadar se naslanja na samega sebe in na svojo človeško naravo, ki je odvisna od vplivov mesa in krvi.

Prav zato se morata spajati v duši vsakega katoličana, je povzel papež, globok občutek ponižnosti in velik duh vere. Katoličan naj se veseli svojega odličnega mesta v Kristusovi Cerkvi, toda naj se nikdar

Lehmanna. Uprizoritev je oskrbel Franz GÖd, scenarij je pripravil Günther Kilgus, kostume pa je izdelala Anny Arnold.

Glavne ženske vloge pojejo: Barbara v. Leichsenring, Edith Kermer, Dorothy Krebill kot gost iz Züricha, Rotraut Volkel in Betty Koler. Moške vloge pojejo: Slavko Ajdinovič, Ioan Hol-Holender, Andrej Kucharsky, Franz Nagl in Rolf Polke kot gost iz Gradca.

Kot druga noviteta (novost) je opereta „Orlow“. Lahka, tekoča glasba, prijetne pesmi, ki močno ugajajo ušesu, spremljajo dogajanje o znamenitem, dragocenem diamantu „Orlowu“, po katerem je ta opereta dobila tudi svoje ime.

Uprizoritev je pripravil Alexander Meißner, ki je tudi balet naštudiral. Dirigent je Hanspeter Gmur. Scenarij je oskrbel Günther Kilgus, kostume pa je izdelala Anny Arnold.

Pri opereti pojejo: Hedi Haas, Gerdy Romvary in Judith Schmidhofer; dalje moški: Erich Arnold z Dunaja, Heinz Asper in drugi.

Opereto „Orlow“ je uglasbil Bruno Granichstaedten in je to njegova najuspešnejša stvaritev.

70-LETNICA

„PLANINSKEGA VESTNIKA“

Letos praznuje ena najstarejših slovenskih revij, „Planinski vestnik“, 70-letnico svojega obstoja in tudi izhajanja. Poleg „Popotnika“ je „Planinski vestnik“ edina slovenska revija, ki izhaja nepretrgano (če ne štejemo dveh svetovnih vojn), že 70 let, in so jo naši planinci ustanovili 1895. leta. Njen prvi urednik je bil profesor Anton Mikuš, ki je revijo urejal do 1907. leta, nadalje pa jo je skoraj 30 let vodil dr. Josip Tomišek. Tretji urednik dr. Arnošt Brilej je revijo moderniziral predvsem z izborom člankov, od leta 1949 naprej pa ureja „Planinski vestnik“ profesor Tine Orel.

ne ponša z njim, kot da bi to bila njegova zasluga. Zavrne naj vsako oholost in se izogiba vsakemu občudovanju samega sebe.

Čustvo bratskega zanimanja

Že omenjenima čustvoma hvaležnosti in ponižnosti naj se pa po papeževih besedah pridruži še novo čustvo, čustvo bratskega zanimanja za vse tiste, ki še niso tako srečni, da bi bili katoličani.

Zanimati se moramo za vse, kar imajo dobrega, resničnega, krščanskega in svetega naši ločeni bratje, zanimati nas mora njih način mišljenja in čutenja, katerega moramo skušati čim globlje dojeti; razmišljati moramo, kako bi se dalo pojasniti in odstraniti razlike, ki še vedno obstajajo v krščanskem svetu glede dosege edinosti.

Zlasti pa moramo pokazati zanimanje do ločenih bratov na ta način, da bomo s ponižnostjo, potrpežljivostjo in zaupanjem iskali tako rešitev, ki bo častna za vse in najbolj v skladu s Kristusovo prošnjo: da bi bili vsi eno!

SLOVENJI PLAJBERK

(Smrt Jakoba Ogrisa)

V minulnem letu je bilo pri nas rojenih 10 otrok: 7 fantkov in 3 deklice. Poroki sta bili dve. Tudi pogreba smo imeli dva.

Iz tega vidimo, da nam je lansko leto smrt prizanašala. A se je zato letos po naših računih dosti prezgodaj oglasila na pošti in pretrgala nit življenja Jakobu Ogrisu.

Rajni Jaka je bil drvar, ter si s svojim pridnim in vestnim delom zaslužil rento, ki jo je užival komaj eno leto. Nenadoma je zbolel in ta ga je za tri mesece položila v posteljo. Dvakrat je med tem časom iskal pomoči v bolnici, a bilo je že prepozno. Iz mladostnih dni navajen na trdo delo in življenje tudi v bolezni ni godrnjal, ampak je mirno vdan v voljo božjo prenašal bolečine, dokler ga ni ljubi Bog lepo pripravljene s tolažili svete vere, 25. januarja 1965 odpoklicala k sebi.

Da je bil rajni priljubljen pri ljudeh, se je izkazalo že v času njegove bolezni, saj ga je obiskovala in tolažila skoraj vsa fara. Ob številni udeležbi ljudstva smo ga 27. januarja spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti.

Naj si spočije od trudapolnega dela njegovo srce v domači zemlji, njegovi duši pa želimo večno veselje v nebesih.

SELE

(Igra „Dom“ na našem odru)

V nedeljo, dne 7. februarja, je naše prosvetno društvo uprizorilo na odru farnega doma Jalenovo igro „Dom“.

Njena snov je vzeta iz kmečkoga življenja. Veleposestvo Trata gospodarsko propada. Vdova gospodari bolj s srcem kot z razumom. Izdatki za otroke, ki studirajo, so veliki, najhuje pa izrablja posestvo v svoje sebične namene gostilničar, varuh mladoletnih otrok. Sin Tine s stricem Tinetom pa zastavi odločno vse sile, sčasoma se mu pridružio sestre in bratje in tako rešijo svojo domačijo.

Igra je vsebinsko zelo ugajala, pa so jo igralci tudi naravno in dobro podali.

Igralci, ki smo jih že večkrat videli na odru, so tudi tokrat pokazali svoje talente. A tudi mladi igralci naraščaj obeta postati dober. Glas deklet je bil včasih za dvorano prešibek. Posebno pohvalo in priznanje pa zaslužijo igralci za vsmo, s katero so pripravili igro sami brez vsakega režiserja.

Veselimo se že pustne igre.

ST. VID V PODJUNI

(Občni zbor slov. prosv. društva „Danica“)

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v St. Vidu v Podjuni je imelo v nedeljo, dne 7. februarja 1965, svoj občni zbor. Najprej je predsednik Hobel Emil pozdravil vse navzoče člane (bilo jih je približno 40). Tajnik Peregrin France je nato podal tajniško poročilo:

23. maja 1963 je bil zadnji občni zbor Slovenskega prosv. društva, na katerem je bil izvoljen sledeči odbor:

Predsednik: Hobel Emil; namestnik: Marko Marko; tajnik: Pegrin Franc; namestnik: Kues Šorš; blagajnik: Artač Matevž; namestnik: Škof Johej; preglednik: Rutar Anton; namestnik: Wakounig Matevž; knjižničar: g. župnik Kunstelj Jožef; namestnik: Škof Leni; pevovodja in režiser: Kežar Hanzl.

Društvo je imelo nadalje še sledeče prireditve:

26. jan. 1964 igra na domačem odru: „Micki je treba moža“; to igro so ponovili 2. febr. 1964 v Grabalji vesi.

9. februarja so imeli pevci in godci iz Zagorj v St. Primožu koncert.

8. marca je naše društvo obiskal „Oder mladje“ z igro: „In potem bo noč“.

19. aprila pa je igralska skupina z Jezerskega igrala na našem odru igro „Pot do zločina“.

3. maja je bila proslava ob 50-letnici obstoja Slovenskega prosvetnega društva „Danica“.

9. oktobra je bil pevski zbor France Pasterk Lenart na pevski turneji v Trziču, Bledu in v Begunjah.

24. 5. je moški in mešani zbor pod vodstvom Valentina Prušnika priredil koncert v Železni Kapli in v Pliberku.

28. junija nas je razveselilo društvo z društvenim izletom po Sloveniji.

4. oktobra so nas zopet obiskali študentje iz Celovca z veseligr „Scapinove zvižaje“.

10. oktobra je imel moški zbor čast, da je nastopil pod vodstvom Foltija Hartmana in Vladimírja Prušnika pri otvoritvi Podjunske železnice.

Pri nas na Koroškem

Preselitev žvinozdravnika dr. Marka Dumpelnika

V Globasnico se je preselil naš rojak g. dr. Marko Dumpelnik, žvinozdravnika, doma iz Štebna in stanuje v novi občinski hiši.

Do sedaj je služboval že čez šest let v Reichenfelsu v Labotski dolini.

Gospod doktor nam je poznan kot odlični strokovnjak-žvinozdravnika. Ob preselitvi smo opazili, da rad zbira starine, ker je pripeljal s seboj cel muzej. Globaški in okoliški kmetje se njegovega prihoda močno veselimo, ker bo gospod doktor skrbel za zdravje in uspevanje našega bogastva-živine.

G. dr. Marko Dumpelnik je čez dan zaposlen na veterinarskem (žvinozdravnikiškem) oddelku pri koroški deželni vladi v Celovcu. Po uradnih urah pa se vrača vsak dan k svoji družini v Globasnico. Tako je žvinozdravnika g. dr. Dumpelnik od 18. ure dalje na voljo vsem kmetom v naši občini in okolici.

Na novem delovnem poprišču želimo našemu mlademu gospodu žvinozdravniku-veterinarju obilo uspeha in božjega blagoslova ob nastopu te odgovorne službe.

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO V CELOVCU

bo priredilo v nedeljo, dne 14. februarja 1965, ob 7. uri zvečer v dvorani Kolpingovega doma

PUSTNO PRIREDITEV

Najprej bo burka v treh dejanjih
„KAM IZ ZADREG?“

Po igri prosta zabava s plesom, bogatim srečolovom ter raznimi presenečenji. Vabimo vse iz Celovca in okolice, da pridejo in se ob šaljivi besedi, srečolovu, muziki in plesu razvedrijo.

Vstopnine ne bo. Priporočamo se za prostovoljne prispevke.

12. decembra pevski koncert moškega in mešanega zbora v St. Vidu ob Glini.

27. dec. smo videli na domačem odru igro „Veriga“, ki so jo 17. januarja 1965 naši igralci ponovili v Žitari vesi in Grabalji vesi.

24. januarja 1965 so nas obiskali igralci iz Žitare vesi z igro „Razvalina življenja“.

Po tem poročilu se je oglašil blagajnik Artač Matevž in poročal o denarnih zadevah. Preglednik Rutar Anton je ob pregledu našel vse v redu. Odbor so nato znova sestavili. V glavnem se ni nič spremenilo. Le Marko Marko je prevzel nalogo režiserja, da se bo lahko Hanzl Kežar popolnoma posvetil pevskim vajah.

Moški zbor nam je po končanem občnem zboru zapel še nekaj prijetnih domačih pesmi. Trio „Korotan“ pa je mladim kakor tudi starejšim poslušalcem razveselil srca.

Če tako na hitro pregledamo delovanje našega društva, moramo biti z njim kar zadovoljni. Koliko prijetnih uric so nam pripravili že naši igralci, ki so skoraj vsi kmečkoga stanu. Koliko truda vlagajo vsi, pevci in posebno pevovodja, igralci in režiser v to delo, da se mi malo razveselimo.

Upamo, da bo novi odbor strmela za tem ciljem kot dosedaj in na ta način ohranil pri kmečkem ljudstvu čut in ljubezen za naš materin jezik, saj smo

... sinovi, hčere iste matere.

To in ono iz St. Lipša pri Ženeku

Da ne boste mislili, da v St. Lipšu vse spi. To pa ni res, kajti še smo pri življenju. Res je samo, da je pri nas preveč snega, da bi nas mogli kje videti. Toda sneg bo počasi vzel slovo in mi bomo vstali iz svojih zimskih bivališč.

Kako pa bo šlo letos naprej, je še vse v božjih rokah. Lansko leto bi lahko veliko napisali in povedali. Bile bi žalostne in vesele novice. Nismo se omenili, da smo že lani spomladi dobili dva nova zvonova v St. Andraž, našo podružniško cerkvičo. Dobili smo jih seveda od sv. Heme, ker imajo tam tudi nove. Zahvaliti se moramo vsem darovalcem, ki so darovali, da se je nabralo toliko denarja, da smo jih mogli kupiti, ker stari zvon je počen.

Omeniti moramo še drugo veselo novico. Namreč lani na praznik sv. Petra in Pavla smo imeli pranganje pri Sv. Andražu. V svoji sredi smo imeli novomašnika-črnca, ki je daroval novo mašo v Žitari vesi. Na god sv. Petra in Pavla so ga pripeljali g. Nagele v St. Andraž. Nam vsem je podelil novomašniški blagoslov. Mislimo, da kaj takega ne bomo več doživeli.

Tudi smrt ni šla mimo nas. Potrkala je

nekajkrat na duri. Najstarejša, ki je umrla, je bila Marija Rutar v Kršni vesi, najmlajši pa je bil mladenič Lamplnov Nužej. Bil je v cvetu mladosti, saj je bil šele trindvajset let star. O njem smo že poročali.

Tudi ceste so nam lepo asfaltirali, saj že tudi v St. Lipšu poleti ne manjka letoviščarjev. Kdaj bo začel voziti vlak „fikej“, še ne vemo. Mi pa, ki še nimamo svojih vozil, težko čakamo nanj.

V Zagorjeh pa imamo celo vzpenjačo. Tu je sedaj vedno dosti ljudi. Pri smučanju se seveda večkrat komu posreči, da prav pošteno pade. Letošnjo zimo imamo dosti snega, da se lahko smučajo in sančajo. Ne vem pa tega, kako je pri gostilni Herzog. Toľko smučarjev gre mimo, toda g. Herzog jim ne odpre, da bi zaužili pri njem sladkega vina in dobrih klobas. Saj gospe Brute, gostilničarki v Zagorjeh, jih je že gobovo zmanjkalo. Pa je šel g. Herzog na zimsko spanje z medvedom na Peco, ali mogoče celo na Korico (Koralpe) loviti divje prašiče.

Vse drugače pa je pri gostilni Škof v Stari vesi, le pridite tja in si oglejte novo plesišče. Marsikdo bo se zgubil na njem svoj počepat, pamet pa se itak večkrat zgubi, največ pa šlingov. Če greste od Škofa naprej proti Poleni, vidite še eno novo nedograjeno poslopje. Kaj bo tam, še ne vemo, mogoče kakšno operno gledališče. To pa je last Johana Jamarja Hajčjade. Če bom to dočkal, takrat bom tudi jaz nastopal v tej operi. Od tu se vije cesta skozi lepo Poleno v visoke rute Plaznico. Od tem imate krasen razgled skoro po vsej podjunski dolini. Pa tudi rute Plaznica je industrijski kraj.

Gospod Brežjak Mirko, pd. Šimun, ima peščeno jamo, ki si jo lahko ogledate in tudi kupite pesek, ki je prve vrste in sam pravi, da drži kot klej. Samo po njega pridite, ko bo on doma, da ga vam naloži. Če pa rabite kamenje za terase ali grobove, pa dobite kamenje pri Urhu.

Sedaj pa se obrnem nazaj proti Jezoartu, ki je najvišji kmet v Plaznici. Tu pa imate lep razgled po vsej okolici, seveda tudi v Homelšice. In tako se lahko lepo sprehajate pozimi in poleti po našem St. Lipšu.

Vse sem vam že napisal, pozabil pa sem povedati, da sta nam letos „ušli“ kar dve cerkveni pevki. Prva je šla Karčnova Leni. Izbrala si je za moža Jergartovega Jozefa, oziroma Škrjančevega. Saj se dekleta niso imele prilike vzeti od nje slovo, ko so nam povedali g. župnik v cerkvi. Leni pa je ta čas šla s svojim ženinom v St. Jakob. Tam ju je poročil Lenijin stric, ki tam pastiruje.

Druga pa je bila Mici Kuster, pd. Petrova. Tudi Mici ni nič drugače naredila,

Naše prireditve

Farna mladina v Žitari vesi vabi na igro

„RAZVALINA ŽIVLJENJA“

ki jo priredi v nedeljo, 14. februarja 1965, ob 3. uri popoldne v farni dvorani v Dobri v vesi in ob pol 8. uri zvečer pri Pušniku v Grabalji vesi.

Vsi od blizu in daleč iskreno vabljeni.

Vabilo

na premiero

„ČRNI KRIZ PRI HRASTOVCU“

ki sta jo na novo dramatisirala Raimund Greiner in Matilda Košutnikova iz Globasnice. Igra bo v nedeljo, dne 14. februarja, ob pol treh popoldne pri Šoštarju v Globasnici.

To je zgodovinska igra, ki se dogaja v 16. stoletju.

Za številni obisk se priporočajo prireditelji igre.

saj sploh njenega ženina ne poznamo. Imela sta poroko v Žitari vesi. Za moža je vzela Franca Krauta, pd. Kumra iz Bistrice pri Pliberku.

Tudi Pečnikova Ema se je poročila izven fare v Smihelu. G. župnik vedno poudarja, naj bodo poroke doma; gredo pa rajši vsi izven fare.

Vsem novoporočencem želimo obilo sreče in božjega blagoslova na njih življenjski poti.

Povedal sem vam veliko novic. Kako se bomo pa zasukali v pustu, bomo še poročali.

ST. LIPS

(Igra „Razvalina življenja“)

Na Stefanovo so gostovali v šentlipški farni dvorani žitajski igralci s Finžgarjevo igro „Razvalina življenja“. Ze dolgo ni bilo v fari kulturne prireditve, zato so številni obiskovalci s posebnim pričakovanjem napolnili dvorano.

Povedati moramo, da so odhajali vsi zadovoljni in z lepimi vtisi; igralska skupina iz Žitare vesi je težko odrsko delo dobro naštudirala in jo prepričljivo in življenjsko podala. Podajanje resnega in tragičnega dejanja, ki posega v sredo človeškega življenja in njegovih razvalin, je zadelo v živo.

Igra je napisana tudi za naš razrvani čas. Zato smo žitajskim gostom hvaležni, da so se upali nad zahtevno, sodobno, umetniško igro ter da so jo izvedli v redu in v zadovoljstvo vseh.

Posameznih vlog ne bomo naštevati in ocenjevali, podčrtati moramo na kratko, da so vsi igralci brez izjeme stali na pravem mestu. Zdelo se je, da doživljamo kos resničnega življenja — in ne odrskih prizorov. To je najboljša zagotovilo, da je bila igra dobro igrana. Povsod, kjer bo skupina še nastopila, ji želimo mnogo uspeha, obiskovalcem pa igro toplo priporočamo.

METLOVA in KAZAZE

(Razne novice)

Spet se je nabralo nekaj novic, odkar smo se zadnjič oglasili v Našem tedniku. Pred božičem je tudi pri nas iskala Marija prenočišče. Večna naših faranov je to prvič doživela, saj jim je bilo to še neznanost. Gospod učitelj Wahter in učiteljca Inge sta povsod pomagala, tako da smo res lepo opravljali to pobožnost. Saj smo nosili Marijo na štirih krajih. Gospod Cergoj so naš vsak večer obiskali in so imeli povsod lep govor. Vsem je bilo žal, ko smo zaključili to lepo pobožnost.

Tudi polnočnico smo na Metlovi lepo obhajali, tako lepe še nismo doživeli. Pol ure pred opravičilo so otroci na koru prepevali lepe božične pesmi; otročki glasovi so bili tako lepi, mili, da je bilo slišati kakor da bi peči angelci na betlehemskih poljanah. Pa tudi cerkveni pevci so lepo prepevali pri polnočnici in skozi vse praznike tako, da je bilo res pravo božično razpoloženje.

Marsikaj se je že zboljšalo v naši fari odkar imamo svojega dušnega pastirja. Ne smemo pozabiti se zahvaliti g. čekanu Stenou, ki so dolgo obiskovali našo faro, in lepo skrbeli za nas. Ali sedaj je pa še lepše, ko imamo vsak dan sveto mašo.

Samič Greti se je naveličala samskega stanu in je v nedeljo, 10. januarja, obljubil zvestobo in ljubezen ženinu Fridrihu Egerju iz Štebna pri Globasnici. Želimo ji ma srečo in veliko božjega blagoslova v zakonskem stanu.

V nedeljo, 24. januarja, so nas obiskali Sentjakobčani z veselo igro „Pričarani že-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pri nas na Koroškem

METLOVA in KAZAZE

(Nadaljevanje s 4. strani)

nin". Zelo veseli smo bili tega obiska, zato smo se pa tudi v zelo lepem številu udeležili igre. Saj so že enkrat igrali pri nas in smo vedeli, da nam bodo prinesli cel koš smeha. Ne bomo jih hvalili posamezno. Zahvalimo se vsem skupaj, saj smo se morali vsem tako smejati, da smo bili vsi solzni od samega smeha. Če nas hočete še kdaj obiskati, vas radevolje sprejememo.

Morda bodo še tudi g. Cergoj kaj napisali o gibanju v naši fari v preteklem letu, da bodo bralci Našega tednika videli, da pri nas tudi napredujemo. Ne vzeli bi naše Kronike tako radi v roke, če bi nam ne prinašala domačih novic. Več novic nam prinese, tem rajši jo beremo. In s tem smo tudi bolj povezani med seboj po treh naših dolinah. Zato na dan z novicami!

CELOVEC

40-letnica gradbene hranilnice „Wüstenrot“

„Wüstenrot“, podprla 1. 1964 z denarjem 3800 stanovanj. — Za 3 milijarde šilingov novih gradbenih pogodb.

Gradbena hranilnica „Wüstenrot“ slavi letos 40-letni jubilej svojega obstoja. „Wüstenrot“ je v preteklem letu denarno podprla skoro 4000 stanovanj, to je 44 odst. več kot leta 1963. Skupno je bilo financiranih s pomočjo hranilnice „Wüstenrot“ od obstoja njene dejavnosti pa do konca leta 1964 okoli 25.000 stanovanjskih hišic s približno 32.000 stanovanji.

Tudi pri novih pogodbah je zaznamovala gradbena hranilnica „Wüstenrot“, razveseljiv porast. Tako je sklenila hranilnica in posojilnica „Wüstenrot“ leta 1964 22.110 gradbenih pogodb v skupni vrednosti okoli 3 milijarde šilingov in v tem oziru prekosila leto 1963 za 37,4 odst. Pri tem pa je treba pozdraviti dejstvo, da je posebno velik odstotek mladih varčevalcev, ki varčujejo pri hranilnici „Wüstenrot“. Saj odpa-

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v št. Vidu v Podjuni vladno vabi: vas, vašo družino, prijatelje in znanca na

PUSTNO PRIREDITEV,

ki bo v nedeljo, dne 14. februarja 1965, s pričetkom ob pol 3. uri popoldne pri Voglu v št. Primožu. Na sporedu bodo tri šalolige in sicer: ČEBER, DIJAK NA POTI V PARADIZ, in KMET HEROD. Razen tega bo nastopil tudi moški pevski zbor in TRIO KOROTAN s pevci.

Vsi ljubitelji slovenske pesmi in besede od blizu in daleč pristrčno vabljeni.

Zvečer istega dne ob pol 8. uri pri Raščočniku v Lepeni pri Železni Kapli po prireditvi ples.

Za vezavo lista „Naš tednik — Kronika“ potrebujemo sledeče številke: 23, 46 in 48.

Če jih kdo od naročnikov more pogrešati, prosimo, da jih odda ali pošlje upravi lista.

de tretjina od treh milijard prav mladim, to je 1 milijarda šilingov.

Za predfinansiranje gradnje lastnih domov je hranilnica „Wüstenrot“ izplačala leta 1964 preko 330 milijonov šilingov kreditov. Nezavisno od tega je dala kot dodatni prispevek za gradnjo lastnih domov 666 milijonov šilingov skoro 6000 varčevalcem hranilnice „Wüstenrot“.

S 40-letnico obstoja „Wüstenrot“ v Avstriji sovpada tudi 100-letnica ustanovitelj za združbe prijateljev „Wüstenrot“ in celinskega hranilnega gibanja, Georga Kroppa.

Gradbena hranilnica in posojilnica „Wüstenrot“ je odprla svojo filialo za Koroško v Celovcu že lansko leto, in sicer 20. aprila. Tedaj je ob otvoritvi filiale v Celovcu na tiskovni konferenci urednik Georg Manhardt pojasnil koroškemu tisku razvoj in vzpon hranilnice „Wüstenrot“ ter dodal,

Slovenci! Slovenke!

Naš narodni ponos narekuje samostojen nastop pri volitvah v koroški deželni zbor. S samostojno listo bomo izpovedali svojo zvestobo slovenskemu narodu in jeziku, naše spoštovanje do dela slovenskih prednikov in narodnih delavcev. V dobi razprodaje duhovnih vrednot v svetu nas samostojna lista še prav posebej obvezuje.

Samostojen nastop nam narekuje tudi naša katoliška tradicija. Izpovedati hočemo, da je katoliška miselnost med nami živa ter jo smatramo kot bistveni del dnevnih politike.

Pokažimo svojo odpornost in voljo do življenja tudi v tej borbi za ohranitev narodnih idealov.

Kako je s šilingom?

Najprej nekaj teorije

Denar je čudna stvar. Zadnje njegove skrivnosti še vedno niso potuhla. Se vedno ugibajo, ali je zaupanje vanj ali zlato za njim tisto, ki ustvarja njegovo vrednost. Eno je gotovo: v okviru mej ene države je zaupanje vanj zelo važno. Zato nikakor ni vseeno, ali se odgovorni gospodarji in politiki za to trudijo ali ne.

Z vsemi šilingi v državi, novci in bankovci bi lahko kupili vse blago v državi. To se pravi, da je denar v ozki zvezi z blagom, ki ga z njim kupujemo. Čim več je denarja in čim manj blaga, tem manj je denar vreden. Čim več je blaga in čim manj je denarja, tem več je denar vreden. To je staro gospodarsko pravilo. Konec leta 1961 je izdala Narodna banka v novcih in bankovcih 21 milijard šilingov. Konec leta 1963 — torej po dveh letih — je narasla množina izdanega denarja na 25 milijard. Tudi to je delno v redu, kajti tudi blaga je bilo v teh letih več za tri milijarde. To varne, obrt in kmetijstvo so s pomočjo strojev več pridelale in izdelale kot prej. Vendar pa so že pred leti tožili narodni gospodarstveniki, da nekaj le ni prav: denarna vrednost je padla, če primerjamo šilingovo kupno moč, to je, kar zamoremo s šilingom kupiti. To spoznamo na cenah, ki so višje od prej. To je nevaren gospodarski pojav!

da ta gradbena hranilnica še dolgo ni dosegla svojega viška.

PUST NA DRŠALIŠČU V MESTNI HALI

Kakor je običaj že več let, bo tudi letos priredilo vodstvo celovške velesojemske hale, v soboto, dne 13. februarja, otroško pustno prireditev na ledu. Otroci, ki bi radi sodelovali na tej zanimivi prireditvi, naj pridejo maskirani. Drsanje pustnih šem bo trajalo od 14. do 17. ure.

Da pa bo prireditev bolj privlačna, je sklenilo ravnateljstvo velesojemske hale najlepše maske nagraditi. Na razpolago imajo veliko število lepih nagrad za otroke.

Koroški trgovci so že prispevali številne darove v ta namen, tako da bodo lahko z njimi nagrajeni mnogi otroci. Otroci, ki ne bodo nagrajeni, pa bodo lahko poskusili svojo srečo pri drugih številnih igrah.

Vse otroke, ki bodo tekmovali na pustni prireditvi na drsališču (proti izkazu vstopničnega odrezka), bo ravnateljstvo po prireditvi povabilo na dobro malico s kakovostno in krofi (bobi, krapi).

pokojnine. Sedaj spet kričijo spričo podražitev uradniki in delavci za višjim zaslužkom. Kaj je posledica politike, ki jim ustreza? Več prisluženega denarja pride v promet, denarja je torej potem več od blaga in tako spet rastejo cene. Vsako zvišanje plač ali cen je v svojem bistvu samo priznanje, da pada denarna vrednost, če ne raste istočasno tudi ponudba blaga na trgu.

Vlada si skuša sedaj pomagati s tem, da dovoljuje cenejši uvoz inozemskega blaga — seve na račun domačih podjetij. Previdnejša je glede inozemskih delavcev, ki bi bili mnogo cenejši kot domači. Ta konkurenca bi vsekakor ogrozila dosedanjí zaslužek delojemalcev.

Nov položaj nastane, če se Avstrija pridruži Evropski gospodarski skupnosti (EWG). Tam bo treba konkurirati z drugimi državami glede kakovosti blaga, blagovnih cen in delovne morale. Za tako tekmo bo treba veliko strokovne in moralne sile. Dosedanja igra s cenami in zaslužkom, ki se stalno podražujejo, bo ustavljena in plače bodo rastle samo v toliko, kolikor bomo gospodarsko napredovali. V obratnem slučaju bo grozila gospodarska škoda, ker bi inozemstvo ne zaupalo več našemu šilingu.

GLEDALIŠČE V CELOVCU

Petek, 12. februarja, ob 19.30: Der Rosenkavalier (Kavalir z rožo); 12. predstava za F-abonmá in GWG-petek, 8. predstava za GWK-petek. — Sobota, 13. februarja, ob 19.30: Der Orlov (opereta Orlov). — Nedelja, 14. februarja, ob 15. uri: Felgen, Datteln und Gewehre (Fige, datlji in puške) — kriminalna zgodba, in zvečer ob 19.30: Festabend der fröhlichen Stadtrichter (Slavnostni večer veselih mestnih sodnikov); ni abonmaja. Vstopnice dobite samo pri turističnem uradu Springer. — Torek, 16. februarja, ob 19. uri: Der Rosenkavalier (Opera Kavalir z rožo); mladinski abonmá A-3 (zaključena predstava). — ostale vstopnice dobite pri večerni blagajni. — Sreda, 17. februarja, ob 19.30: Die Katze auf dem heißen Blechdach (Mačka na vroči pločevinasti strehi); 14. predstava za M-abonmá in GWG-sreda. — Četrtek, 18. februarja, ob 19.30: Balletabend und der Bajazzo (Baletni večer in opera Bajazzo), premiera; 15. predstava za D-abonmá in GWG-četrtek, 8. predstava za podeželski četrtkov abonmá.

Za vse predstave velja — izjema je slavnostni večer „Veselih mestnih sodnikov“ 14. februarja — prosta prodaja vstopnic in abonmá. Pri predstavi opere „Kavalir z rožo“ velja abonmá z doplačilom.

ZA OHRANITEV EGIPČANSKIH UMETNIN

V Egiptu so v teku ogromna dela za rešitev egipčanskih umetnin, katere bi morala pokriti voda iz umetnega Asuanskega jezera. Zlasti gre za rešitev dveh temeljev v Abu Simbelu, posvečenih Ramzesu II. in njegovi ženi Nefertari. Za te umetnine se je zlasti zanimala ustanova Združenih narodov UNESCO, ki sedaj s pomočjo egipčanskih, italijanskih, nemških in švedskih inženirjev, tehnikov ter arheologov spravlja ogromne zgradbe na varnejša tla. To delo ni lahko. Stene obložijo s plastičnimi snovmi, pokrijejo s peskom, nato razrežejo na ogromne 30 tonske kose ter jih preneso na višja tla. Dela, ki so se začela za božič leta 1963, se bodo zaključila leta 1970 in bodo stala 36 milijonov dolarjev.

Cene, plače in politika

Dosti je kriva politika. Da si pridobijo pristašev, se stranke zavzemajo za višje plače in višje cene. Nedavno so zvišali tudi

Vse naše cenjene odjemalce in interesente obveščamo, da za področja Celovec-mesto, Celovec-okolica in okraj Velikovec gospodje

Allen unseren geschätzten Kunden und Interessenten bringen wir zur Kenntnis, daß für die Gebiete Klagenfurt-Stadt, Klagenfurt-Land und Bezirk Völkermarkt die Herren

Bruno Pardatscher, Hasso Schaller, Adolf Stark, Adolf Holzbauer

zastopajo naše prodajne interese in sprejemajo želje kupcev ■ V istem smislu sta v okraju Wolfsberg za to pooblaščená gospoda

mit der Wahrnehmung all unserer Verkaufsinteressen und den Kundenwünschen betraut wurden ■ Im gleichen Sinne gilt dies für den Bezirk Wolfsberg für die Herren

Johann Rampitsch, Raimund Preschern

To dajeta blagohotno na znanje tvrdki

Um freundliche Kenntnisnahme bitten die Firmen

Autovertretung
Autozastopstvo

**R. Knoch & Co. CELOVEC
KLAGENFURT**

Autoprodajna družba s popravljalnico
Autovertriebsgesellschaft ■ Autoreparaturwerkstätte

Harrich & Co., WOLFSBERG

javljaja:
teilt mit:

Oj Marička, pleši . . .

Podal ji mladenič prelepi je roko in urno ta dva sta po podu zletele, ko da bi lahke perutnice imela, bila bi brez trupla okrog se vrtela, ne vidi se, kdaj da pod noga udar', plesala sta, ko bi ju nosil vihar.

(Povodni mož — Prešeren)

Vse mestne dvorane so že davno oddane in če je kako društvo zakasnilo in si ni pravočasno preskrbelo plesnih prostorov, se mora pač zadovoljiti z večjo gostilniško sobo ali pa se v tem pustu plesu odpovedati. Bolj ko se bližamo pustu, več plesnih prireditev je po dnevnem časopisju napovedanih. Zdi se, da nekatera kulturna in strokovna društva vidijo svoje poslanstvo izvršeno že s tem, da pripravijo čim razkošnejšo plesno prireditev v pustnem času.

Pa je že tako; plesalo se je in plesalo se bo. Je to družabna ustanova, katera ima mnogo privržencev, a tudi nasprotnikov ji ne manjka. Navdušeni za ples niso le mladi ljudje; tudi mnogi stari se še kar radi zavrtijo. Nekoč sem obiskal staro ženko, ki je več let bila priklenjena na posteljo radi ohromelih nog. Pa mi je v pogovoru o starih časih pripovedovala, kako je bilo nekoč na žegnanjih, ko so po blagoslovu šli na „brjar“ ali plesni oder in veselo plesali do mraka, nakar je vsako pošteno dekle šlo domov. Pa je še pridžala: „Lepo je bilo in ni mi žal. Še bi se zavrtela, ko bi mogla.“

Nekateri mislijo, da so nasprotniki plesa samo duhovniki. Srečal sem že mnogo mladih, ki so izjavili, da plešejo sploh ne, ker se jim to norenje zdi nespametno. Da je ples že marsikatero dekle naredil nesrečno in jo ne samo moralno pokvaril, marveč ji uničil zdravje, tega ne more nihče zanikati. Zato povzročajo plesišča mnogo skrbi in preglavic ne samo duhovnikom, marveč vsaj prav toliko vestnim očetom in materam.

Plesali so vedno

Potemtakem ni tako lahko reči, ali je ples dovoljen ali ne. Saj moramo priznati, da je danes nemogoče ples izločiti iz družabnega življenja. Pravi čudodelnik bi bil, tisti, komur bi se to posrečilo. Še več, rečemo celo lahko, da more ples nuditi resničen lepota in umetniški užitek. Kdo bo odrekal na primer svetovno znanima Piji in Pini Mlakarju, da nista prava umetnika na plesnem odru.

Človeštvo je vedno in povsod plesalo. Nikoli pa ples ni bil tako splošna norost, kakor je danes. Pri starih narodih so bili v navadi verski obredi. Nekateri narodi imajo skupinske plesne; znan je posebno med južnimi Slovani kolo. Slovenci so včasih rajali in na Koroškem še danes imenujejo ples s tem imenom. Tudi ples v parihi ni vedno obsojanja vreden, kakor na svatbah in drugih družinskih ali

ZA MLADINO
IN PROSVETO

Študirajoča mladina

Zanimiva je statistika, odkod prihaja naša študirajoča mladina; iz katerih skrajnih izhajajo študentje, ki si hočejo pridobiti višjo izobrazbo. Tu prihajajo v poštev predvsem višje gimnazije in njim enake šole ter visoke šole najrazličnejših strok.

Nobena skrivnost ni, da so študentje iz delavskih družin na visokih šolah v veliki manjšini, čeprav je dobra polovica prebivalstva v naši republiki delavskega stanu. Tako je dognano, da komaj vsak dvajseti študent na visokih šolah izhaja iz delavske družine.

Kaj je temu vzrok? Na prvi pogled bi vsekakor rekli: „Kdor je revež, pač naj ostane še neumen, neizobražen“. Seveda bi tako mišljenje ne bilo brez podlage, kajti študiranje še vedno precej stane, čeprav obstajajo kar zadovoljive štipendije, do katerih ima vsak vester študent pravico; saj kje je še obleka, knjige in ostalo. Poleg tega pa imajo revnejše družine pomislek in strah pred dolgotrajnim študijem, ko je sin hčerka popolnoma na „ramah staršev“, do čim že vsak vajenec v prvem letu učenja toliko zasluži, da ima „svoj denar“, za najpotrebnejše.

Vendar pa ta trditev ni povsem upravičena, kajti statistike iz drugih evropskih držav nudijo drugačno sliko. Da pri tem ne odloča v prvi vrsti denarno vprašanje, zatrjuje nemški industrijski Institut, ki je ugotovil značilno dejstvo, da iz finančno slabše stoječih uradniških družin izhaja več visokošolcev kot iz denarno boljše stoječih

družabnih slavnosti. V Severni Ameriki imajo tudi Slovenci v cerkvenih dvoranah plesne, da se verni in poštenti fantje spoznajo z vernimi in poštenimi mladenkami in si iz njih vrst izberejo neveste, ne pa iz vrst drugoverk. Isto je tudi med katoliško diasporo med pravoslavnimi v Srbiji, da se tako prepreči, da se katoliška mladina ne zgubi med večinskimi ljudstvom in ne postane povsem indiferentna.

Zakaj radi plešemo . . .

Predno moremo povedati o plesu moralno sodbo, je treba pogledati, kaj ga sestavlja. Ples je umetnost, ubrano se gibati po taktu ali napevu. To ubrano gibanje telesa pa hoče nekaj povedati, izraziti. Samo gibanje po glasbi ali petju, če to ni na nedostojen način prikazano, bi ne bilo nič slabega.

delavskih. Nadalje je dognano tudi, da študira v Angliji in Franciji petkrat več delavske mladine kot pri nas. Iz tega sledi, da morajo biti vzroki abstinence delavske mladine od višje izobrazbe še drugje.

Navedimo nekaj teh vzrokov. Naravno je, da hočejo starši svojim otrokom preskrbeti vsaj takšno izobrazbo, kot jo imajo sami. To zahteva že njihova „družinska čast“, in če je mogoče, hočejo svojim otrokom pomagati „še više“, kar morda očetu kljub najsrčnejši želji ni bilo mogoče doseči.

So pa tudi starši, ki imajo nekak strah, da bi se jim otroci odtujili, če bi jim poskrbeli visoko izobrazbo, ali pa se bojijo, da bi tnpela njih avtoriteta, ker bi jih otroci po izobrazbi preveč nadkriljevali. Mnogo pa je seveda kriva prevelika zaposlitev delavskih staršev, če mora tudi mati na delo. To je razvidno že iz dejstva, da začne šola kar 23 odst. šestletnih otrok, ki še niso dovolj razviti za pouk, iz družin močno zaposlenih delavskih družin, dočim iz bolj izobraženih družin le 3 odst.

Zelo zanimivo pa je tudi dejstvo, da iz katoliških, versko usmerjenih družin prihaja skoraj 30 odst. manj mladine na visoke šole, kot iz nekatoliških ali versko mrzlih. Upoštevati je sicer treba dejstvo, da imajo verne družine več otrok in da so družine na deželi, zlasti kmečke, pretežno versko prežete, toda to kaže tudi na njih manjšo voljo do izobrazbe in do uveljavljanja v javnem življenju.

Važno je vedeti, kaj hoče ples izraziti. So plesi, ki hočejo pokazati samo spretnost, globčnost, mladost in veselje. Te vrsti plesa bi ne mogli nič oporekati. So pa še drugi plesi, ki kažejo na čutno izživljanje ali nečista dejanja. Javno je, da je treba take plesne obsojati in odklanjati, ker vabijo in napeljujejo plesalca na nekaj, kar je nedostojno, nemoralno in za človekovo dostojanstvo ponižujoče. Te plesne spremlja navadno dražeca jazz glasba in opozko besedilo pesmi. Tako povečini ti plesi močno žalijo zlasti plesov sramežljivost. Ze imena mnogih plesov razodevajo, da se človek pri njih ponižuje na stopnjo živali; zahtevajo tudi drže in gibe, ki se upirajo človekovemu dostojanstvu (n. pr. steps, slow, rumba, rock and roll itd.). Za vse, ki se udeležujejo takih plesov, velja besede: „Kdor se hoče zabavati s hudičem, se ne

Otroški
katiček

DRVAR

Hitimo, drvarji, ob rani še zarji na vrhe, v kotanje, na delo vsakdanje.

Ta naša sekira, drevesa podira, drevesa vse vrste, macesne in jelke za vaše zibelke, za postelje, krste, za hleve in hrame, za rudnikov jame.

bo mogel veseliti s Kristusom.“ (Peter Kriz.)

V kakšnih okoliščinah . . .

Pri nas na podeželju pa so najbolj udomačeni stari napoli ljudski plesi, pri katerih se plesalci v parihi vrtijo držeč se z rokami. Za te plesne nekateri sodijo, da sami na sebi nimajo nič slabega (valček, polka). Toda s tem še ni rešeno, da so dovoljeni brez pridržkov. Upoštevati je namreč treba okoliščine, ki morejo vsako, tudi nedolžnejšo zabavo spremeniti v slabo in pogubno. Vsak ples pa je že po naravi bližnja priložnost, ker neposredno približa dva mladostnika drug drugemu različnih spolov in to ob bučni glasbi.

Te okoliščine so reden in glede moralne vrednosti plesa odločujoč činitelj. Mnogo je odvisno od splošnega moralnega ozračja na plesišču, pa tudi od posrednih plesalcev. Važno je, kje, v kakšni družbi kdo pleše, na kakšen ples gre: na javni, gostilniški ples ali pa na ples v zaključeni resni družbi. Jasno je, da alkoholne pijače nevarnost večajo ker odpirajo nagonom pristo pot. Mačkeradni plesi so sami že vabilo za večjo drznost in nedostojnost, ker je plesalec zakrinkan. Tudi ni vseeno, kako so ženske na plesu oblečene in kako se vedejo. Dostikrat se to, kar se na plesu začne, po plesu domov slabo konča.

Ker je ples postal danes sestaven del družabnosti, ga povsem prepovedati ni mogoče; vendar pa naj vsak, ki se odloči za to zabavo, dobro premisli, kako se bo obvaroval škode na duši in telesu, upoštevajoč okoliščine, ki spremljajo plesno zabavo.

KRIMINALNI ROMAN

Prevedel:

AVGUST PETRI IČ

21. NADALJEVANJE

„Upajva, da ujameva velik plen,“ sem mu v smehu odgovoril.

Tam onstran, koder se Temza zaspano vali proti morju, se vidijo strehe gradu (Royal Windsor s stolpi, ki jih obdaja lahna jesenska meglica. Mir krasnega porečja naju je obdajal.

Tam je moral biti eden izmed redkih dostopnih ključev, na katerega sva bila po dosedanjem stanju našletela: in navsezadnje se je zdelo, da sva manjšala moč sovražnika belega plemena, ki je pisal svoje ime s krvavimi črkami nad Anglijo. Nisva upala, da ujameva dr. Fu-Mančuja, vendar pa je vse kazalo, da bova razdejala eno izmed sovražnih trdnjav.

Na zemljevidu sva obkročila del zemlje ob Temzi z Windsorjem v sredi. V tem krogu je bila hiša, iz katere sva čudežno pobegnila — hiša, ki jo je uporabljala najspretnejša ustrojena družba, kar jih pozna zgodovina zločinstva. Toliko sva za gotovo vedela. Tudi sva bila na to pripravljena, če najdeva hišo, kar je bilo dovolj verjetno, da jo najdeva prazno, brez Fu-Mančuja in njegovih skrivnostnih pomagačev. Vendar pa bi to bila razdejana utrdba.

Delali smo po smotrnem načrtu četudi najini sodelavci niso bili vidni, bilo jih

SKRIVNOST

dr. Fu-Mančuja

je dvanajst. Mesto, proti kateremu sva se Smith in jaz napotila, se je čedalje bolj videlo: stara gosposka hiša, ki je stala na zelo obsežnem, obzidanem zemljišču. Ko sva imela reko za seboj, sva se ostro obrnila na desno in šla vzdolž ceste, ki je bila omejena z visokimi zidovi. Na nekem odprtem mestu, kjer sva šla mimo, sem opazil skupino oiganov. Stara ženska je sedela na stopnicah s povešenim nagubanim licem in brado, podprto z dlanjo roke.

Le bežno sem jo pogledal in brž hitel dalje; pri tem nisem opazil, da prijatelj ne stopa več z menoj. Ves sem bil prevzet z željo, da bi prišel do kakke točke, od koder bi se mi nudił pogled na hišo, ves v želji, da bi dognal, ali je bila hiša bivališče našega skrivnostnega sovražnika — ali je bila kraj, kjer je sredi svoje čudne družbe delal, gojil svoje smrtonosne skorpi in bacilne ter negoval svoje strupene glave in od koder je odpošiljal svoje morilske pomagače. Nad vsem pa me je morda zanimalo, da je tam skrivališče prekrasne suznje, ki je bila tako mogočen činitelj v doktorjevih načrtih, toda dvorezen meč, za katerega sva vendar še upala, da ga obrneva proti Fu-Mančuju. Celo v rokah takega mojstra je ženska lepota nevarno orožje. Ne-

nadoma sem čul za seboj vzdih. Urno sem se obrnil. Nenavaden prizor se mi je nudil.

Nayland Smith je bil zapleten v srdit boj s staro ciganko! Njegove dolge roke so jo objemale, krepko jo je vlekel na cesto, ona pa se je nemo in divje borila z njim. Smith me je čisto presenetil, toda to pot sem resnično menil, da je zgubil razsodnost. Stekl sem nazaj. Skoraj sem bil prispel do mesta borbe, kjer je imel Smith zdaj že občutno težak položaj, ko se je neki črno-polten možak z velikimi uhani odločil od ciganske družbe. Vrgel je nagel pogled proti meni in jo ubral proti reki.

Smith se je okrenil proti meni, ne da bi izpustil žensko.

„Za njim, Petrie!“ je zavpil. „Steci za njim! Ne pusti, da ti uide! On je dakoit!“

Bil sem ves zmeden, a vendar skoraj prepričan, da je moj prijatelj bil iz uma; toda beseda „dakoit“ je zadostovala. Spustil sem se po cesti za naglo bežečim človekom. Niti enkrat se ni ozrl, kar je dokazovalo, da se boji mojega zasledovanja. Pračna cesta je odmevala od mojih bežečih stopinj. Tisto občutje domišljije, ki se me je tedaj mnogokrat polastilo v tistih dneh borbe z velikanskimi genijem, čigar zmaga bi pomenila zmago rumenega plemena nad belim, me je zdaj spet prevzelo. Bil sem izvršujoči član ene izmed tistih kot sanje morečih divjih dram Fu-Mančuja.

Čez travo in navzdol proti obrežju je bežal oigan, ki ni bil oigan, pač pa član mnogo hujše bratovščine dakoitov. Bil sem mu tič za petami. Nisem se nadejal, da bo zbežal do roba reke; ko sem to videl, sem še

bolj dirjal. Zdajci je skočil v vodo, pri čemer sem opazil, da je imel nekaj v roki. Prikazal se je in potopil. Ko sem prispel na breg in pogledal v levo in desno, je izginil. Le veliki, dvigajoči se krogi so naznačevali, kje je bil prej. Imel sem ga!

Zakaj ko se prikaže na površini, ga bo lahko videti z enega ali drugega brega, in z živžgom policijske pšičalke, ki sem jo imel s seboj, bom, ako bo potrebno, priključil katerega izmed moč, ki so bili skrleti onstran reke. Čakal sem. Neka preplašena povodna ptica je dostojanstveno vzletela mimo. Celo minuto sem čakal. Od ceste izza mene sem slišal Smithov glas: „Ne pusti ga ulti. Petrie!“

Ne da bi dvignil oči od vode, sem mu z roko pritrujuoč pomahal. Toda še vedno se dakoit ni pojavil. Z očmi sem preiskal vodno gladino v vseh smereh, toda nobenega plavača nisem odkril. Tako sem sklepal, da se je potopil pregloboko, se zapletel v rastlinje in utonil. S poslednjim pogledom na desno in levo in čustvom groze ob tej nenavadni tragediji sem se obrnil. Smith je trdno držal žensko; nisem se napravil pet korakov proti njemu, ko me je rahi pljusak za menoj posvaril. Nagonsko sem se sklonil. Od kod me je prevzel tisti rešilni nagon, si ne morem misliti, toda o! mi je življenje. Zakaj ko sem urno sklonil glavo, je nekaj zabrnelo mimo mene, nekaj, kar je zletelo čez nabrežno livado in zvenkljaje padlo na prašni rob ceste: nož!

Takoj sem se obrnil in spet zdriljal k robu reke. Za seboj sem slišal rahel klic, ki je moral prihajati edino od ciganke. Nič

P I S A N O B R A N J E

DOZIVLJAJI PODEŽELKEGA ŽUPNIKA V DOBI NACIZMA

KAJ SE JE DOGAJALO 1938

Kakor se pred nevlhto preko gora in jezer blička, tako je vdrl v naše kraje nacizem. Zjutraj so se pojavili po hišah naslikani zlomljeni križi. Na župnišču kažejo še sedaj vsaj rebra.

Na proslavi, 10. oktobra 1937, otroci pozdravljajo s „Heil-Siegheil“. Pri pohodu skozi vas se čujejo isti pozdravi pred slovenskimi hišami, pred cerkvijo in župniščem. Izgledalo je, kot da bi bili vstali zloglasni pretepači iz pobožnih časov.

Dne 12. marca 1938.

Kar so skuhalo v gostilni ob cesti, je izbruhnilo zjutraj na dan. Pojavili so se napis, slike in krvavordeče zastave. Izvedel sem, da so ti domači „Pg“ napravili vlogo na šolsko oblast: „Dajte nam nadučitelja, ki bo vplivnejši od župnika.“ Med kvadratnim opraviлом maršira trop razjarjenih mladincev z zastavo ob cerkvi gor in dol. Orožnik je obdan s civilnimi pomočniki in traktovi na rokavih delajo „red“. Župana in sekretarja odstavijo in ravno tako nadučitelja. Znani postopači pridejo v župnišče in terjajo „Kampfspende (darilo za vojno)“. „Ne morem vam ustreči, jim rečem, kajti po besedah voditelja se duhovnik ne sme vmešavati v politiko.“ Oni pa: „Vi ste politizirali ter ste otrokom v šoli odvzeli znake.“ V šolo ne spada kaj takega. H. H. — Grüß Gott!

Po hišah so preiskave. Pri politično sumljivih so iskali orožja. Bil je to samo povod. V sosednji župniji so župnika prisilili, da je moral izobesiti zastavo. Ob žalnem dnevu so nemški pevci zapeli, šlo je postrani, so kričali, pa ne peli. S. A. je vojaško nastopila in orožnik je že govoril o priključitvi. Godba je godla „Horst Wessel“ melodijo.

Dne 14. do 15. marca sem obiskal meročajne v fari in sosedne župnike. Šolski pouk je bil za 8 dni ukinjen. Sledila je izven prevzgoja za Pimfe, HJ in Bdm.

Dne 26. marca se je spet pričel šolski pouk. Šola v cvetnih kitah, nad vrati napis H. H. Hiše so temu zgludu sledile, seve v kolikor so bile istega mišljenja.

Dne 20. marca je Hitler proglasil volitve v Nemčiji in hudo napadal Avstrijo. Njemu so sledili: Bürckel, Göbels in Göring.

Čez Veliko noč odvedejo štiri naše duhovnike in prevzeti sem moral 2 uri oddaljeno župnijo v oskrbo. „Sapo mi je vzelo“ sem napisal v spominsko knjigo. Vrgli so me v vodo — sedaj pa plavaj. Verniki te fare so se upirali... V cerkvi tišina, da bi miš slišal teči. Ze rajni župnik te fare mi ni motilo gladke vodne površine. Nikjer ni bilo videti nobenega čolnarja. Daleč na nasprotnem bregu je neko dekletko z drogom rimsko svoj čoln dalje in njena belo oblečena postava je bilo edino živo bitje, ki se je gibalo na reki v razdalji najspretnejšega metalca nožev.

Če pravim, da sem bil v zadregi, je to manj ko resnično; bil sem osupel. Nisem dvomil, da mi je dakoit izkazal svojo moralno pozornost. Toda kje, za vraga, je bil? Po vseh človeških pravilih ni mogel vzdržati tako dolgo pod vodo; prav gotovo pa je, da ni bil nad vodo ne na površini, niti ne skrit med grmovjem ali na bregu.

Tako me je v žarkem sončnem sijju prevzela zavest nečesa strahotnega. Zato sem se z neugodnim občutjem, da mi moj strašni sovražnik pomei še drugi nož v hrbet, obrnil ter odhitel proti Smithu. Moje bojazljivo pričakovanje se ni spolnilo in pobral sem malo orožje, ki me je za malenkost zgrešilo, in s tem v rokli sem se pridružil prijatelju. Z eno roko je močno ovijal očitno izčrpano žensko in njene črne oči so bile z nenavadnim izrazom uprte vanj.

„Kaj pomeni to, Smith?“ sem začel.

Toda prekinitel me je. „Kje je dakoit?“ me je naglo vprašal.

„Ker vse kaže, da ima lastnosti ribe,“ sem odgovoril, „ti na to ne morem odgovoriti.“ Ciganka je obrnila oči proti meni in se zasmejala. Njen smeh je bil blagodoneč in ni bil primeren taki stari čarovnici, kakršno je Smith imel ujet; prav

očita moje sooskrbovanje, toda kaj sem hotel, drugače bi bili tudi mene odvedli.

10. marca 1938 so bile „ta'ne volitve“ in so mi še živo v spominu. Bila je cvetna nedelja. Ob pol 7. uri mašujem doma, ob 10. uri pa v sosednji župniji in še tešče vrnem. Ob 13. uri grem s starši v šolo. Ob steni so stali v SA ali SS uniformah vaški velikaši. Vsakemu so porinili volilni listek. Kar tu podpisati. Samo eden je šel v celico in tega so proglasili za slabounega.

Veliki teden je bil zelo težaven. Sam za šolsko spoved, opravila, sprevidenja in pogrebe.

Prvo po volitvah so ljudem odvzeli zlato in tuje valute. Pregnani duhovniki so se vrnili. 21. aprila sem razrešen sooskrbovanja. Pouk v šoli še ni urejen. Vsak si je moral preskrbeti „nori izkaz“. Po župniščih je vrvež. Če smo imeli prej nekako 100 tekočih števil, pa so tekom leta zlezle na 1235. V spominsko knjigo sem pripomnil: „Vsak se boji za službo in zasužek in molče uboga.“ Črno kugo hočejo iztrebiti. Od zgoraj zavirajo. 2000 in 2000 otrok pošiljajo za 4 do 6 tednov v Nemčijo, da bi jih prekvalificirali v nacističnem duhu. Če je duhovnik prej dobil 224.— šilingov, je dobil odslej 159.— RM mesečno. Župnika prestavijo v Rož.

18. maja. Nadučitelj je legionar, kar 3 leta v Nemčiji. Prvo, ko pridem v šolo moram zapriseči na „Führerja“, seve samo pogojno. Ubogam, v kolikor ne nasprotuje naši sv. veri. Na vasi so ustanovili otroški vrtec. 40 otrok od 3 do 4 leta starih. Pričetek je bil 12. julija. Vzgojiteljica je 20 let stara, šolanka pomočnica 14 let. Geslo: samo nemško govoriti.

Počitnice so se pričele. Pot v sosednjo vas na jugu razširijo na štiri metre. Daljše priprave na vojsko, pravijo ljudje. Posestniki dobijo borih 40 grošev za meter drv. Rezervisti se morajo javiti na občini. Tujski promet je zelo majhen. Gospa, ki ima velik hotel ob jezeru mi je potožila: „Smo se na dobrih časih pregrešili.“

7. avgusta je bila instalacija v sosesčini, doma pa prva samo civilna poroka. Končajo delo na južni in pričnejo delo na zapadni cesti. SS zasede v Celovcu Marijanščice. Ursulinke odstranijo — odvzamejo jim šolo. Duhovne vaje so v novem bogoslovju od Lendskem kanalu. Počitnice trajajo do 3. oktobra. Sadna drevesa štejejo.

Poslanec Poljanec umrje najbrž nasilne smrti. Šentlenarškega župnika zaprejo. De-

talno mi je bil nekam znan. Osupel sem od blizu pogledal v gubasto lice.

„Prekanil te je,“ je dejal Smith s primerno jeze v glasu. „Kaj pa imaš v roki?“ Pokazal sem mu nož in mu povedal, kako sem prišel do njega.

„Vem,“ se je obregnil. „Videl sem. On je stal počle tri metre od tebe v vodi. Moral si ga voditi. Ali nisi ničesar videl?“

„Ničesar.“

Spet se je ženska zasmejala in spet sem se začudil. „Divjo raco,“ sem dodal, „in nič drugega.“

„Divjo raco,“ je nejevoljno nalajjeval Smith. „Ako hočeš povprašati svoj spomin glede na navade divjih rac, boš uvidel, da je bila ena izmed redkih vrst. To je stara ukana, Petrie, toda dobra, ker se uporablja za vabo. V tisti razi je bila skrita dakoitova pamet! Sicer pa nam nič ne pomaga. Prav gotovo je zdaj že lepo na varnem.“

„Smith,“ sem dejal nekoliko potlačen, „zakaj zadržuješ to ciganko?“

„Ciganko!“ se je zasmel in jo objel tesneje, ko se je nestrpno premaknila, „uporabi no svoje oči, stari dečko!“

Vrgel je staro lasuljo z njene glave in pod njo je bila kopa kuštravih las, ki so se v soncu svetili.

„Mokra goba opravi drugo,“ je dejal.

V moje oči so zrlje vprašujoče, široko odprte, črne oči jenetice; in pod krinko sem razbral ljubke/poteze sužnje. Opazil sem solze na njenih pobeljenih trepalnicah in zdaj je bila že vsa pokorna.

„Tokrat,“ je dejal moj prijatelj odločno, „sva pošteno ujela — in jo pridrživa.“ Od

želni glavar dovoljuje delo ob nedeljah. Marijni prazniki se spremene v delavnike. Učitelj se samo civilno poroči. Pred zasedbo je kazal čisto drug obraz. Toda v očeh sem bral in bil previden. Preprost delavec Lenc se poroči cerkveno. Ko mu je uradnik ugovarjal, se pa ta odrezal: „Če tako, potem se pa tudi državno ne pustim zvezati. Setev in žetev je bila težavna.“

Oktober zasedejo oblesti še novo bogoslovje v Celovcu. 3. oktobra je bila prva seja šolskega sveta na stanovanju nadučitelja Praša. Ta kot SS oblečen s kapo na glavi, učitelj, orožnik, občinski uradnik in odbojniki kot SA ali SS. Na programu je le ena točka. Praš jo slovesno proglasi: „Odslej bo ves pouk na šoli samo v nemškem jeziku, tudi veronauk.“ Ugovarjam: „Sklicujem se na dušo otroka, materin jezik in končno se moram kot veroučitelj držati navodil predstojne cerkvene oblasti, ki dotlej tozadevno ničesar še ni odločila. Zena nadučitelja pride iz kuhinje, mu nekaj šepče na ušesa in odide. Nato je nasilnež postal mirnejši in popusti. Solarji pod vodstvom praznujejo 10. oktober s prihodom na Zurje. Orožnik in nadučitelj govorita. Rakete letijo v zrak in zažigajo bengalični ogenj pri proslavi. Udeležba je bila medla. Pri šoli: parada ob zastavi, povzdignjene roke in znana pesem: „Danes nas slisi Nemčija, jutri celi svet!“ V teh dneh je bilo vpoklicanih 15 rezervistov iz naše fare. Meni pa je šolska oblast dostavila odlok o velezdaji po členu 80-88; 91, 92, 139; Landes und Hochverrat. To je bil odgovor na sejo od 3. oktobra. 25. oktobra dobim nov urnik za verouk. V vseh razredih zadnje ure, da morejo odjavljeni otroci domov. So mi že dotlej odtegovali otroke na ta način, da so staršem otrok odtegnili podporo, če so otroci obiskovali veronauk, pa je sedaj postal pouk skoro nemogoč. Se razume ob sebi, da v šoli in tudi izven nikoli nisem pozdravil s „HH“. V šoli sem samo povzdignil roko in si prilem svoje misli. Ko mi „Pg“ da to obvestilo, vzignem roko in grem. Toda ta se očitno pred otroci zažene za menoj, rekoč: „Jaz sem vas pozdravil“... Odvrnem: „Jaz tudi.“ Potem on: „To je premalo.“ Jaz: „Je dovolj.“ Nato sem pisмено obvestil šolsko vodstvo; da mi po 13 letnem delovanju kot veroučitelj ni več mogoče še dalje poučevati. Poudarjal sem, da mora prava vzgoja temeljiti na krščanskih načelih. Zapad se mora za visoko kulturo zahvaliti krščanstvu. Se razume ob sebi, da sem prepis poslal tudi škofijstvu. In dostavlil „Ad impossibile nemo tenetur“ kaj nemogočega nihče ne zmore“. Križ so odstranili: Slika Führerja na njegovem mestu. Učitelji poučujejo otroke: moliti sedaj ni več treba, ne ik maši hoditi, ne zakramente sprejemati. Med veronaukom trkajo nalašč zato

da nemško govoriti, še ni Nemeč biti. Vzgoja k odpadništvu, spačkom, je vzgoja k neznačajnosti. Bil sem klicar v puščavi. Nato se je naš mogočnejši izrazil: „Po 20 letih 2000 letne ustanove ne bo več, kot podobno nekdanj francoski revolucionarji. Mislim so, da s tem, ko tlačijo, gajijo božjo ustanovo, Bogu služijo. Danes je 20 let od tega, kar je ta prerok prerokoval. Propadla je njih „1000“ letna država in še sedaj zija rana in se ne bo tako hitro sklenila.“

13. decembra me je radi člankov Gestapo klicala na odgovor. R. R. Wehmanna me je prav prijazen sprejel. Pogovorila sva se radi nazadovanja rojstev, glede šole in cerkve. Po eni uri sem bil prost.

V spominsko knjigo sem zapisal: 5 odraslih in 4 otroci so v fari odpadli. Z onimi izven fare 18.

To je bilo leto 1938.

izpuščeni otroci drugih razredov na duri in okna, kažejo osle skoz okna. V razredu samem pa so krožki, in vsak teh poje svojo življano pesem. To je le ena taka slika.

Ko sem prenehal s poukom v šoli, pa sem v cerkvi oznanil, da bom odslej poučeval otroke po vaseh. Ko to mogočnejši zve, prigripi nad me v župnišče ter označi mojo namero kot nezakonito. Toda tokrat sem mu bral levite. Bral sem mu tri poglavja iz Führerjeve knjige „Mein Kampf“. NSDAP in drugi narodi... in cerkev... in katoliški duhovnik. In vedno zopet dostavil: kaj pa delate vi pri nas. Začetkoma ni vedel nobenega odgovora. Končno je izustil: „Mi smo že preko teh točk.“ Jaz: „Potem pa ste preko cilja ustrelili.“ Odšel je in razglasil: „Župnik mora iz šole in iz župnije.“

Da bi ne postal z molčanjem sokriv, sem stopil pred javnost. Primerno sem ožigolast nazadovanja rojstev: v treh letih komaj toliko kot prej v enem letu. Dokazal sem,

Vse Joka izdelke in epreme tudi za tujske sobe

PODJUNSKA TRGOVSKA DRUŽBA
Bratje RUTAR & Co.
Dobla ves-Eberndorf tel. 04236-281

spomnim nobenega bolj čudnega kakor ti stega, ki se je odigral tisto popoldne v mojem stanovanju.

Brez odlašanja in ne da bi stvar zaupali možem od Scotland Yarda, sva hitela s svojo jetnico nazaj v London. Bili smo nenavadna trojica, ki ni zbujala malo začudenja, dokler naše potovanje slednjim ni bilo končano. Zdaj smo bili v mojem skromnem stanovanju — v sobi, kjer mi je Smith razodel zgodbo o doktorju Fu-Mančuju in o veliki skrivni družbi, ki si je zastavila nalogo, spraviti svet iz ravnotežja — spraviti Evropo in Ameriko pod žezlo Cothaya.

S kometci, uprtimi na pisalno mizo, in brado v rokah sem sedel. Smith je nemirno korakal po sobi in medtem kakih dvajsetkrat v prav toliko minutah prižgal svojo počmelo pipo. V velikkem naslanjaču pa se je zvil dozdovna ciganka. Kratkotrajna nega je pretvorila nagubano lice stare ženske v očarujoče zalo dekletko. Bila je kaj slikovita v svojih ciganskih capah. Med prsti je držala cigareto in naju opazovala skozi priprte trepalnice.

Kakor je kazala, se je s pravo vzhodnjaško vero popolnoma sprizajnila z usodo in me je od časa do časa obdarila s pogledom svojih krásnih oči, katerim bi se, povem odkrito, le malo moških moglo upirati. Dasi nisem mogel biti slep za čustva te strastne vzhodnjaške duše, sem si prizadeval ne misliti nanje. Lahko je bila pomočnica nadmornika, toda bila je nevarno ljubka.

(Dalje prihodnjic)

nekod na gornjem koncu reke se je oglašil slaboten klic.

„Dakoit!“ Smithovo vitko telo se je vzvrnalo, stal je pozorno, ves napet.

Drugi klic je odgovoril, nakar je sledil še tretji. Potem se je oglašil vresečči žvižg poliočijske piščalke in opazil sem steber črnega dima, ki se je onstran zidu dvigal kvišku naravnost proti nebu kakor dim dobrošlega žrtvovanja. Hiša je bila v plamenu!

„Vrag ga vzemi!“ se je zadr Smith. „Tako sva tokrat imela prav. Toda seveda je imel dovolj prilike, da odstrani svoje dragocenosti. Vedel sem to. Moževa drznost je neverjetna. On je vztrajal do zadnjih trenutkov — medtem ko mrdva streljava kozle na dveh prednjih stražah.“

„Jaz sem izgubil enega.“

„Nič ne de. Imava pa drugega. Menim, da ne bodo nikogar več ujeli, doktorjevo hišo so pa njegovi služabniki najbrž tako dobro zapalili, da je nič ne more rešiti. Boj'm se, da nam pepel ne bo dal nikakih sledov, Petrie; vendar pa sva si zagotovila en vzvod, ki nama bo pomagal nadlegovati Fu-Mančujev svet.“

Pogledal je čudno postavo, ki mu je pohlevno visela v rokah. Ponosno je gledala. „Saj me ni treba tako držati,“ je dejala z mehkim glasom. „Pojdem z vami.“

Vi, ki ste me spremljali tako daleč, ste spoznali, da sem se gibal med čudnimi dogodilji in da sem bil priča mnogih nenavadnih prizorov; toda izmed vseh prizorov tistega lona, v katerem sta Nayland Smith in dr. Fu-Manču imela vodilni vloži, se ne

Letalski napadi na Severni Vietnam

Vojaška akcija proti vojaškim napravam v Severnem Vietnamu — Kosigin v Hanoi

V zadnjem času vietnamski gverilci z uspešnimi napadajo ameriška oporišča. Tako se je posrečilo enotam Vietkonga napasti ameriško letalsko bazo v Plei Kuu severno od Sajgona. Pri napadu je padlo sedem ameriških vojakov, 108 pa je bilo ranjenih. Povsem je bilo uničenih 6 helikopterjev, 16 pa močno poškodovanih. Hudo poškodovani sta bili tudi 2 izvidniški letali. Dalje so napadalci uničili 7 barak, v katerih so stanovali ameriški vojaki. Napad na ameriško oporišče v Plei Kuu je največji napad Vietkonga na katerikoli ameriško bazo od začetka vojne v Južnem Vietnamu.

Kot odgovor na napad gverilcev so Amerikanci začeli vojaško akcijo proti vojaškim napravam v Severnem Vietnamu. 49 ameriških reaktivnih letal je bombardiralo v nedeljo severnovietnamske vojaške naprave na ozemlju Dong Hoa. Pri tem napadu je bilo eno reaktivno letalo sestreljeno.

Ameriški protinapad je bil v času, ko je bil na obisku v Severnem Vietnamu sovjetski ministrski predsednik Kosigin. Se pred ameriško vojaško akcijo je Kosigin na mitingu v Hanoi pred 80.000 ljudmi zahteval odhod Amerikancev iz Južnega Vietnama in obljubil podporo vietnamskemu ljudstvu v pravični osvobodilni vojni. Kosigin je v svojem govoru napadel tudi Kitajsko.

Amerikanci bombardirajo dalje

Ameriški in južnovietnamski bombniki in tovci so v ponedeljek nadaljevali z bombar-

diranjem ozemlja Severnega Vietnama. Napadi so veljali izključno vojaškim napravam pri Dong Hoiju. V napadu je sodelovalo 24 bombnikov „Skyraiders“, ki so jih spremljala reaktivna letala. Napadalna letala so naletela na izredno močno protiletalsko obrambo. Po južnovietnamskih vesteh je bilo uničenih najmanj 70 odst. napadenih vojaških naprav. Od napadenih 24 bombnikov so bili skoro vsi zadeti od krogel protiletalske obrambe severnovietnamske vojske. Pri tem so bili tudi mnogi piloti napadenih letal ranjeni. Ameriško obrambno ministrstvo je po napadu izjavilo, da so se vrnila vsa letala v svoja oporišča. Nasproti temu pa javlja Severni Vietnam, da so protiletalske sile sestrelile deset ameriških letal.

Velika ofenziva Vietkonga. — Tudi na Laos ameriške bombe

Po povračilnih napadih letalskih ameriških bombnikov in reaktivnih letal na Severni Vietnam so začeli komunistični gverilci v Južnem Vietnamu z močnimi napadi na ameriška oporišča. V vsej deželi je prišlo do težkih bojev. Največji uspeh so dosegli gverilci v terek, v pokrajini Phuoc Tuy, kjer so v kratkih petih minutah sestrelili tri ameriške helikoptere, dalje veliko število drugih pa poškodovali. Ubit je bil tudi en ameriški vojak in osem ranjenih.

Kljub novim napadom Vietkonga pa Amerikanci v terek niso nadaljevali z značnimi

napadi na Severni Vietnam, pač pa je neka letalska ameriška eskadra bombardirala oskrbovalna oporišča Vietkonga v Laosu.

Demonstracije v Moskvi in Pekingu

V severnovietnamskem glavnem mestu Hanoju pripravljajo močne varnostne mere: gradijo strelske janke, vozila pleskačo z varovalno barvo in krepijo protiletalsko obrambo. Te mere govori, da se boji severnovietnamska vlada napada ameriških letal na njih glavno mesto.

V Moskvi pa je v terek demonstriralo okoli 5000 ljudi pred ameriškim poslaništvom. Predvsem so to študentje, ki so razbili številna okna poslaništva. Demonstrantje so metal steklenice s črnolom, popackali zidove poslaništva in nekaj policajev. Demonstranti so nosili tablice z napisi: „Vietnamsko ljudstvo bo zmagalo“ in „Amerikanski imperializem bo poražen“.

Amerikanski poslanik Foy Kohler je zaradi tega takoj protestiral pri sovjetski vladi in zahteval odškodnino za poškodbe ameriškega poslaništva. Rusi so že zagotovili povrnitev škode.

Se večje demonstracije pa so bile v Pekingu, kjer je bil ves promet ukinjen, časopisi pa so izšli s triurno zamudo. Časopisi so prinesli ostro svarilo na račun Amerike. V pekinškem „Ljudskem časopisu“ je rečeno: „Ameriški in južnovietnamski letalski napadi terjajo maščevanje. Kitajci so pripravljene. Vdor v Severni Vietnam je istoveten z vdorom na Kitajsko.“

Predsednik Johnson pa je že odgovoril na to kitajsko izjavo: „Ameriška je pripravljena plačati vsako ceno, da ne bi bila svoboda pregnana s tega sveta.“

VAŽNA PRIVLAČNOST ZA CELOVEC

Dunajska drsalna revija v gostéh

GOSTOVANJE BO OD 24. FEBRUARJA DO 9. MARCA 1965

Ze pred nekaj tedni smo na kratko poročali, da je celovška velesojniska uprava organizirala gostovanje Dunajske drsalne revije tudi letos — že šestič —, za kar zasluži vso pohvalo.

V januarju in prvi polovici februarja so Dunajčani navdušeno spremljali večer za večerom prireditve Dunajske drsalne revije, katere program ima letos naslov „PLEŠOČI SVET“. Od nastopajočih drsalnih umetnikov naj omenimo le nekatere najvažnejše! To so: Ingrid Wendl, že več let dobro znana drsalna umetnica Emmy Puzinger, Michele Colberg, Helmut Loeffke, Fernand Lecmans, Herbert Bobek, skupina drsalnega baleta itd.

Po splošnem mnenju gledalcev je letošnji program še bolj privlačen od lanskega, kajti eno presenečenje sledi drugemu, vrstolomnih skokov in krivulj obilo, drsalni balet nastopa v celoti bolj pogosto. Nadalje so kostumi in oprema še bogatejši, lepši in še bolj raznoliki, večkrat vprav pravljčni; plesne bravure na ledu so tako rekoč nedosegljive. Omeniti moramo tudi zelo miškovne melodije, katerih avtor je zopet znani dunajski glasbenik Robert Stolz.

Skoraj tri polne ure traja letošnji zelo zanimivi in prikupni program, razdeljen v dva dela. V prvem doživimo najprej — po uvodni glasbi — pod naslovom „Rendezvous narodov in njihove glasbe“ srečanje narodov v plesih in glasbi, ko vidimo njihove najrazličnejše živo pisane noše (posebno slovanske) in poslušamo prikupne melodije od priljubljenega dunajskega valčka preko poljske mazurke, češke polke, japonske impresije, nizozemskega narodnega plesa, japonske in indijske impresije pa do španskega bolera, ameriške „texane“ in nekaterih drugih.

Nato sledi „Slovanska fantazija“ z nekaterimi slovanskimi narodnimi pesmi in melodijami, v katerih se odražajo razni človeški občutki: dobro in slabo, veselje do življenja, prijateljstvo, ljubezen itd. Nastopajoče spremlja prikupna in očarljiva slovanska plesna glaba. V drugi sliki se naenkrat znajdemo v času nemega filma s prikazi tragikomičnih prizorov. Tretja slika nam prikazuje majhno ljubzensko komedijo, ki se dogaja v sončni Italiji in se konča v splošno zadovoljstvo.

Dogajanje drugega dela nas povede v neko madžarsko restavracijo „Pri Janošu“ in ima naslov „Igra za ljubezen“. Nastopajoči so večinoma v lepših madžarskih narodnih nošah; spremlja jih madžarska glasba z bolj ali manj znanimi melodijami. — Ob koncu programa pa nas tudi letos očarajo nepozabni zvoki valčka „Ob lepi, modri Donavi“ z nastopom celotnega drsalnega osebja revije.

Nikakor seveda ne smemo pozabiti omeniti, da je tudi letos dobro preskrbljeno za one, ki se radi smejejo, kajti tudi z veselimi, humorističnimi prizori je postreženo. Posebne pozornosti je deležen nastop majhne opice „Jackie“ ob vodstvu švicarskega komika Meyer-ja. Brez dvoma je šimpanz „Jackie“ najmanjša in najbolj nadarjena na ledu se drsajoča opica na svetu.

Ob koncu naj še izdamo nekaj tehničnih „skrivnosti“! Oprema Drsalne revije je za letošnji pro-

DOBROPIS

99.102

Brezplačno presenečenje za vse, ki hočejo dobro in počeni kupiti!

V našem dnevnem katalogu dobite brezplačno in neobvezno največji avstrijski blagovni katalog z okoli 8000 ponudbami, če nam po dopisnici pošljete vaš naslov. Nalepite ta dobropis na dopisnico, katero čimprej pošljite na naslov:
Internationales Grossversandhaus
GRAZ ModenMüller Wismar-Str. 236

gram stala nad 2 milijona šil. To je zelo verjetno, če samo pomislimo, da nam že v prvi četrt ure prikaže 125 kostumov. Samo čipk je bilo porabljenih 3000 m, nadalje 13 kilogramov srebrnih niti itd. Režiser programa je tudi letos Will Petter, koreografija je nastudirala njegova žena Edith, načrte za dekoracije je napravil arhitekt Windberger.

Dobrih štirinajst dni, od 24. februarja do 9. marca t. l., bo Dunajska drsalna revija nastopala v Celovcu in prikazovala svoje spretnosti in umetnosti. Upamo, da nikomur ne bo žal, ko bo odhajal s te edinstvene prireditve, katero si bodo ogledali tudi številni gostje iz sosednje Jugoslavije in Italije.

SLOVENSKE ODDAJE V RADIU

PONEDELJEK, 15. 2.: 14.15 Poročila, objave. Pregled sporeda. — Za našo vas. 10 minut za športnike. 18.00 Za naše male poslušalce. — **TOREK, 16. 2.:** 14.15 Poročila, objave. Prof. Marijan Rus: Od uglaženosti zunanjih družabnih oblik k notranji uglaženosti mladega človeka (3.). Poje zbor slovenske gimnazije v Celovcu. — **SREDA, 17. 2.:** 14.15 Poročila, objave. Kar želite, zaigramo. — **ČETRTEK, 18. 2.:** 14.15 Poročila, objave. Oj ti norčava hvava... Glasbena oddaja. Koroški kulturni pregled. Manuskript: Marija Inzko. — **PETEK, 19. 2.:** 14.15 Poročila, objave. Od petka do petka po naših krajih in pri naših ljudeh. Domače vesti, katere zbira Blaž Singer. Ivan Trinko — oče beneških Slovencev. K 100-letnici rojstva. A. Gallhuber: Mala davčna abeceda.

Mala oglasa

„Počas napreduje pletenje!“ vzdihuje marsikatera gospodinja. Zakaj ne preizkusite naš pletilni aparat? Dve uri za možki pulover! VOIL- und STRICKBAR, Klagenfurt-Celovec (pri kapucinski cerkvi).

Premislite! — Skoraj za polovično ceno dobite našo Irish Tweed volno: za 16.— šil. namesto 30.80. — WOLL- u. STRICKBAR, Klagenfurt-Celovec, nasproti kapucinske cerkve.

**ZNAMKA ZAUPANJA
GRUNDNER**
Klagenfurt - Celovec
Wiennergasse 10
(Promenada a cona)

Največja izbira raznih cvetlic, lončnic, vencev, cvetličnih šopkov • Hitra postrežba in po zmernih cenah • Šopki za neveste v poljubnih cenah priporoča

cvetličarna Walliseh

KLAGENFURT - CELOVEC, Bahnhofstr. — vogal Priesterhausgasse
CVETLIČNI AVTOMAT v središču mesta

LOIDI Einkaufszentrum

Klagenfurt, **Renngasse 1**

NOVO DOSELE:

2 hladilnika Elektra Bregenz, 60 l	à S	600.—
3 hladilniki Alaska, 65 l	à S	650.—
2 hladilniki Island, 65 l	à S	650.—
2 hladilnika Alaska, 90 l	à S	900.—
1 hladilnik AEG, kompr. 125 l	S	1800.—
1 hladilnik Liebherr, kompr., 125 l	S	2000.—
1 hladilnik BBC, kompr., 240 l	à S	4900.—
posebno priporočljivi za hotele in penzionce		
1 podhlajevalna skrinja, 180 l	S	3500.—
2 podhlajevalni skrinji, 180 l	à S	4500.—
1 podhlajevalna skrinja, 200 l	S	6500.—
2 podhlajevalni skrinji, 250 l	à S	5500.—
1 podhlajevalna skrinja, 300 l	S	7500.—
1 podhlajevalna skrinja, 380 l	S	7000.—

in še drugi ceneji posamezni komadi!

PRALNE CENTRIFUGE:

5 pralnih centrifug	à S	890.—
2 pralna stroja „Fortschritt“	à S	1500.—
2 pralna stroja AEG	à S	1800.—
1 pralni stroj „Scharpf“	S	2500.—
3 pralni stroji „Alaska“, 5 kg	à S	3500.—

POLAVTOMATIČNI KOMBINIRANI STROJI S CENTRIFUGO:

1 „Turbomat“	S	2200.—
1 „Sonnenwerk“	S	2500.—
3 „Rapid“	à S	3500.—
2 „Wäschlerin“	à S	3800.—
1 „Candy“	S	3800.—
1 pralni stroj z bobnom „Eudora“	S	4000.—

Več polnoavtomatičnih pralnih strojev od S 5900.— in še mnogo drugih znamk in tipov. Posebno ugodno tudi električni in plinski štedilniki, hladilniki za obrate, hladilne vitrine itd.

- Za vse stroje garancija, oskrbovalna služba in zelo ugodne plačilne možnosti
- Na pismena vprašanja, poslana na: LOIDI'S EINKAUFSZENTRUM, takoj odgovorimo. (Tel. 43-19 — Kl. 02)

LOIDI Einkaufszentrum

Klagenfurt, **Renngasse 1**

Mali oglas

Vse zanesljivo dobro blago — bodisi otroške nogavice za 5.— šil., bodisi metrsko blago skoraj po polovičnih cenah (n. pr. blago za predpasnike 6.80) pri SATTLER, Klagenfurt-Celovec, Heuplatz.

javljajo:

teilit mit:

Vsem našim cenjenim odjemalcem in interesentom sporočamo, da gospodje

Franz Razinge, Thomas Resei, Heinrich Liendl

ne poslušajo več za našo tvrdko.

Zato ti gospodje tudi niso več upravičeni, vršiti kakršnekoli posle za našo tvrdko ali dajati kakšna zagotovila.

Wir geben allen unseren geschätzten Kunden und Interessenten bekannt, daß die Herren

ab sofort nicht mehr für unsere Firma tätig sind.

Es besteht daher seitens dieser Herren auch keine Berechtigung mehr, Geschäfte im Rahmen unserer Firma zu tätigen oder Zusage, welcher Art immer, zu geben.

Autovertriebsgesellschaft, Autoreparaturwerkstätte ■ Avtoprodajna družba in popravljavnica

Harrich & Co., Wolfsberg

Autovertretung ■ Avtozastopstvo

R. Knoch & Co., Klagenfurt